

Предговор

Узалуд је говорити: случај!

Узалуд је викати: сујеверица!

Догађаји су догађаји. Факта су факта. Могли се објаснити или не, факта остају факти.

Узалуд је гордељиво скривати очи у песак науке. Вациона је сувише велика за уске рамове науке.

Узалуд је трпати све необјашњиво и чудесно под архивске нумере телепатије, халуцинације, сугестије и аутосугестије. Незнање се не објашњава незнањем. Факта се не могу сматрати објашњеним, ако им се само надене неко јелинско име; ако се ставе под рубрику неког фантастичног незнања. Па још утврдити број тих рубрика, и не дозволити отварање нових – има лишто недаровитије у роду људском?

Европску науку срамоте многобројни недаровити научници, који се плаше речи: не знам! Част даровитим, који са трепетом посматрају пучину свога незнања поред шкољке свога знања. Да ли је то само у Европи и Америци случај, да Незнање виче: Знам, а Знање: Не знам?

Ко има данас више знања из области позитивне науке од даровитог Николе Тесле? Па ево како тај чувени зналац отворено говори о несигурности онога што недаровити научници сматрају као догму сигурним знањем: „Најчуднија је ствар, каже Тесла, заблуда научног ума последњих двадесет и пет година. За то време теорија релативитета, електрона, радиоактивности и друге биле су разрађене и развијене до високог степена. Па ипак, вероватно 90% онога што се данас сматра научном истином није ништа друго до неостварен сан. – Исто тако идеја атома ствар је маште и нема никакве везе с правом природом материје. Слично је и с теоријом о електрону, јер нико не зна шта је он у ствари”.

У наше дане сами научници су довели у сумњу сва знања људска, не само научне теорије него баш и она позитивна знања, која су се предавала у школама као светиња у коју се није смело сумњати. Не само да угледни научници обарају теорију Дарвинову, теорију еволуције, теорију квантума материје, теорију Кант-Лапласову о небулама, него устају одсудно и против свих „позитивних” знања, сматрајући их релативним и непоузданим. Некад смо се ми као гимназисти придруживали нашим наставницима у исмевању „глупог” веровања прошлих поколења као да се земља не окреће. Међутим данас први међу првим научницима јављају се са тврђењем, да се земља заиста не креће. Кад су питали чувеног јеврејског научника Ајнштајна о томе, он је одговорио: „Ја држим, да се земља и креће и не креће!” Зар је ово озбиљан одговор озбиљног научника?

При овако незавидном стању савремене науке, стању забуне, хаоса и противречности, духовни доживљаји, ма колико они били необични, истичу се са већом снагом, намећу се с неодољивошћу, тискају се у масама, и императивно захтевају озбиљну пажњу и озбиљну студију, нимало мање од чулних предмета и доживљаја.

Вилиам Џемс, знаменити американски филозоф, једини је од модерних филозофа који је озбиљно схватио разнолике необичне доживљаје људи од вере, и описао их у своме делу:

Разноликост религиозног искуства (Variety of religious experiences). То своје дело завршује он овим речима:

„Ако се држим верно, у колико могу, ове нарочите вере, онда ми то ствара највеће душевно успокојење. Наравно и ја се могу ставити у позу такозваног научника па уображено рећи: Постоји само један свет, свет чулних опажања и научних закона. Али кадгод бих ја то чинио, сваки пут чујем унутрашњи глас опомене: Лудост! Лудост – чак и кад носи име науке. Када посматрам објективно целокупно људско искуство, бивам неминовно уздигнут изнад уских граница науке. Из објективних као и из субјективних разлога дакле ја морам остати при својој вери.”

Овако пише не нека сањалица него један практични Американац, који је стајао у врховима највећих савремених зналаца и који је своју философију назвао „Прагматизмом”.

Примери изнети у овој нашој збирци само су један сноп на њиви људског живота, прекривеног таквим снопљем. Не износимо све примере, које смо чули и сазнали, него само оне који су карактеристични и достоверни. Неки од ових примера сасвим су слични библијским чудесима, док други опет представљају понављање оног духовног искуства које је у прошлим временима доживљено и у предању црквеном забележено. Библија и црквено Предање и јесу право мерило у оцени свега чудеснога што се догађа у свету и у животу људи. Ко се служи тим мерилом, неће пасти у заблуде спиритизма, ни окултивизма, него ће знати *разликовати духове*, то јест разликовати истину од обмане, и светлост од таме, и стварност од симбола.

Какав је закључак од оваквих догађаја и доживљаја? Могућ је само један једини разуман закључак, а то је:

Бог управља светом и руководи животом човечјим. Бог дејствује непрекидно и непрестано на безбројне начине, да људе приведе истини и спасењу. Постоји једно пребогато духовно царство Божје, у које прелазе све праведне душе из овога света кад се одвоје од тела. Постоји само један закон, закон правде Божје или закон морални; све остало што се зове законом сенка је и символ овога великог и вечног закона Божјег.

Једном речју ми земаљски путници нисмо сами на путу своме. С нама је Бог и сва војска небесна.

Емануил!

С нама Бог!

І О сновима са важним последицама

1. Повест о великом чуду умрлог епископа

У граду Манџурији, на граници руског Сибира и Китаја, где је живео и умро епископ Јона, била је једна породица руска: чиновник на источној железници, његова жена и њихов син. Како је отац био у служби комуниста, то се та породица није интересовала вером ни црквом. Но разболи им се њихов дечко, и боловао је неколико месеци. Ноге су му се узеле, и биле су као одсечене. Родитељи су чинили све што се могло, плаћајући лекаре и употребљујући лекове. Но ништа није помогло. Дечку је ишло све од зла на горе. Позивани су и руски и

јапански лекари, употребљаван Рентген, и све све, али ништа није помогло. Родитељи у очајању очекивали су смрт свога сина. У томе дође и 7. октобар 1925. године. Тога дана представи се епископ Јона. Због смрти многовољеног епископа цео град је био у узбуђењу. Мајка услужи своје болесно дете у постељи, покрије га па изађе послом у варош. Кад се вратила и ступила у кућу, узети дечко, син њен, искочи из своје собе пред мајку, вичући весело: Мама, ево, ја сам оздравио! Мајка је једва могла поверовати својим очима. Загрли свога сина, ижљуби га и исплаче се од радости, па га онда упита, како је то он наједном оздравио? Дечко одговори: Кад си ти изашла, ја сам заспао. И на сну ми се јави један добар човек у свештеничком оделу, па ме упита: Зашто ти лежиш у постељи?! Ја му одговорих, да ми ноге не ваљају, и да не могу да макнем. Онда ми тај човек рече: Ево ти моје ноге, узми их па иди, јер мени оне иначе више не требају. – Мајка је питала дете подробно, какав је изгледао онај човек, и дете је описивало. Сутрадан узме мајка дете и оде на панихиду над умрлим епископом Јоном. Када дете угледа лице лежећег мртвог владике, оно узвикне: Мама, ово је онај човек што ми се јавио на сну и дао ми своје ноге!

2. Повест о исцељењу у трему Жиче

Г. Драгомир Алексић из Краљева прича: „Кад ми је било 3 године, пао сам у неку тешку болест. Моја мајка види некога у сну који јој рече: Однеси то болесно дете у манастир Жичу, па кад ступиш у трем од западних врата, наћи ћеш с десне стране јали воде јали росе. Попрскај тиме дете, па ће оздравити. – Мајка то усни и заборави. Кад после опет једне ноћи јави јој се исти човек, па јој понови исту заповест. Мајка моја опет то не узме озбиљно. Тада јој се јави онај човек и трећи пут, прекори је и замахне штапом да ју удари што га није послушала. Уплаши се моја мајка од тога и однесе мене у Жичу, нађе росе с десне стране код западних врата, попрска ме њоме, и замоли духовника да ми прочита молитву. Док је духовник читао, ја сам заспао и презнојио се. Кад сам се пробудио, био сам здрав.”

3. Повест о чудном предсказању

У књизи о девици Меланији затворници која је умрла 11. јуна 1836. године, прича се како је у то време дошла у њен женски манастир у месту Елоцком мајка са ћерком. Обе се замонаше: мајка са именом Модесте а ћерка са именом Митрофаније. Остарела мајка спрема се за смрт и препоручивала ћерки ово и оно да уради по њеној смрти. Али судба хтедне те ћерка умре пре мајке. Мајка старица неисказано је тувала за својом ћерком. И у тој тузи види она једног дана на сну упокојену Меланију затворницу, која јој рекне: „Доста с тугом! Боље, потруди се у име Бога да продајеш моје књиге”. Умири се старица од тих речи, али остане у чуђењу, о каквим књигама говори покојница, кад она нити је писала нити оставила после себе никакве књиге. Но кроз неколико дана стигне у манастир један пакет књига. То је био животопис Меланије затворнице. Неко саставио и послао у манастир. И наједном игуманија одреди старицу монахињу Модесту, да она води бригу о тим књигама и да их продаје посетиоцима. Тада се објасни тајна оних речи о продаји књига.

4. Повест о чуду петочисленика

Петочисленицима се називају петорица ученика св. Кирила и Методија, и то: свети Климент, Наум, Ангеларије, Горазд и Сава. До данашњег дана сачуване су мошти светог Климента у Охриду и светог Наума у манастиру Светонаумском. Прича нам г. Прњатовић, најугледнији трговац из Сарајева: Као стараоц Старе цркве у Сарајеву разболим се од шарлаха на смрт. Моја болест довела је моју фамилију до очајања. Доктори су даноноћно стајали око мене. У великој ватруштини ја сам био у несвести. Кад бих мало долазио к себи, знао сам да умирем. У томе буну јави ми се неколико људи. Ја сам их могао набројати тројицу. Стадоше преда ме. Ја их упитих: Ко сте ви? А они одговорише: Ми смо Петочисленици. Па ми онда

рекоше: Не бој се, нећеш умрети! После тога ја сам оздравио. Мој главни лекар др. Карахмедовић ми је тада признао: Твоје стање било је безнадежно; сам те је Бог спасао. – Тада ја почнем распитивати, ко су то Петочисленици? Нико ми није знао рећи. Најзад дознам то од једног свештеника. После је Прњатовић поручио у Битољу једну велику икону Светих Петочисленика и ставио у свој дом.

5. Повест о крађи у винограду манастирском

Прича нам монах Рафаил из манастира Светог Спаса код Охрида: Долазио је к нама често један жандарм поднаредник. Он је био пореклом Македонац. И владао се увек пристојно. Једне јесени дође он пре подне сав узрујан, уђе у цркву, целива иконе и остави 10 динара на икони. Онда исприча, шта му се догодило. Пролазећи поред манастирског винограда, он виде грожђе зрело, па уђе и набере пуну мараму грожђа, чувајући се да га ко не угледа. После оде у планину, и седне на једном месту. Задрема му се, и он легне и заспи. На сну види човека, који дође с кантаром, па узме грожђе у марами и измери. Кад измери, он рече: Равно две оке, по пет динара – десет динара. И онда страшно погледа на жандарма и рече: Ово је грожђе манастирско; ово је грожђе крађено; ово грожђе се не сме однети! Тешко оном ко овако чини. Рекавши то, онај човек ишчезе, а жандарм се пробуди, сав дрхтећи од страха. Па пошто добро размисли о ономе што му се јавило у сну, он се упути ка манастиру. Грожђе врати, и остави 10 динара у цркви на икони. Пошто је све то испричао, поднаредник дигне руке у вис и викне: „Никад више, никад! И не само никад нећу красти манастирско него ничије, ничије у свету!”

6. Повест о јављању матери да је дете у опасности

Прича нам данас свештеник Марко из Прилепа овај диван случај. Једнога дана он је био отишао к својима у село, а попадија му остала сама с малим дететом код куће. Попадија је спавала са дететом у једној постељи. Ноћу на сну чује она глас: Устани, дете ти се удави! Тај глас пробуди жену, и она устане. Но убрзо заборави опомену коју је чула, него сиђе с постеле и, како је осетила жеђ, напије се воде, по том легне и заспи. Али опет чује исти глас: Устани, дете ти се удави! Она се опет пробуди и дигне. Зачуђена што је тај глас опомиње, она скине покривач са детета, кад – али има шта видети! Ужас! Дете некако узело у уста један крај од малог свог јастучића, и јастучић му ушао толико у уста да је потпуно напунио и затиснуо уста а при том још притиснуо и нос, тако да дете није могло да дише. Образи у детета били су набrekli а очи исколачене, као у дављеника. Још само неколико секунди и дете би заиста било задављено. Али Свевидећи, који је вечно будан, видео је дете у опасности и гласом дао знак матери. Мајка је била сва ужаснута, и сутрадан је отишла у цркву Пресвете Богородице и запалила кандило.

7. Повест о необичном доживљају једне буле

Из мог дневника

Чули смо данас ову повест о метоху светог Наума у Битољу. После славе светог Наума дошла је у метох једна битолска була отуда са Баира. Донела је једно стакло зејтина и испричала следеће. Она се бави врачањем над ћасом воде. Често јој долазе жене и људи ради врачања. На сам дан светог Наума она се уздржавала од врачања неколико година, јер једне године кад је у тај дан врачала, пао је у бунар синчић хришћанке којој је врачала и једва су га живог извадили. Ове године дошла јој једна жена и замолила да јој врача за неког болесника. Була одбијала, но најзад пристала и врачала. Те ноћи сања она како се око врата њеног мужа савила велика змија. А код њих је те ноћи ноћио њихов зет. Кад је свануло, изађе була да испрати свога зета, а муж јој остане у кревету. Тек је изашла, почне муж викати да се одмах

врати. На вику мужа жена се врати у собу. Кад има шта видети: око врата њеног мужа савила се велика змија. Жена се уплаши и почне запомагати. У том се змија одвије од човека и лагано се одвуче у једну рупу у зиду. „Никад више нећу врачати у дан светог Наума. Страшан је то светац, врло страшан!” И оставивши зејтин изашла је машући рукама.

8. Повест о чуду Светог Василија Острошког

Неки католик из племена Хота у Албанији по имену Васиљ Марко није имао порога за 14 година свога брачног живота. Било је то њему тешко, а жени његовој претешко. Једне ноћи јави се жени Васиљевој неки свети старац, који се каже да је свети Никола (а то је била слава Васиљева) и рекне јој, да више не јадикује него нека пође у Острог светом Василију и помоли се па ће Бог услишити њихову молитву те ће кроз годину дана добити чедо, коме нека надену име Василије. Сутрадан жена исприча мужу свој сан и предложи му да иде у Острог. Муж не хтедне то учинити бојећи се подсмевања својих суседа што иде у православну светињу а не верујући много у моћ светог Василија. Али идуће ноћи иста појава догоди се Васиљу на сну као раније његовој жени. Тада се Васиљ реши да иде. Под изговором да хоће да посети неког свог побратима у Пиперима он дође у Острог са женом својом, и ту се обоје срдачно помолу Богу и светом Василију да им се дарује једно чедо. После годину дана жена роди сина и надене му име Василије. По том роди и другог сина. Оба су им жива, и сада већ одрасла и у свему напредна.

(Ово чудо забележио је Илија Златичанин

у својој књижици: Чудеса св. Василија

Острошког, Подгорица 1929. год.).

9. Повест о првом чуду св. Теодосија Черниговског

Знаменити епископ Јован Максимовић, пријатељ цара Петра Великог наследио је Теодосија на Черниговској епархији. Једном се епископ Јован разболео тешко и већ се примакао смрти. Сва његова околина очекивала је његов крај. Но у тој његовој тешкој болести јави му се једнога дана његов упокојени претходник Теодосије и рекне му: „Не бој се, брате Јоване, но спреми се да сутра служиш литургију”. Чувши то епископ Јован одмах поручи свештенству, да ће сутра он служити архијерејску литургију. Сви помисле, да болесник то говори у бунилу. Али сутрадан заиста Јован је био здрав, и служио је литургију.

10. Повест о чудесном исцелењу од гнева

Свети Тихон Задонски имао је гневљиву природу. Гневио се често на људе, и кајао се, па се опет гневио. Ту своју слабост он је осећао јаче него ико други. Много се молио Богу, да га Бог поправи и спасе од тако јаросне нарави. И заиста по Божјем промислу догоди му се нешто што је заувек укротило гнев његов и привело га смирењу скрушености. Тако после једне молитве у којој је просио од Бога болест која би га исцелила од гнева, он заспи, и у сну виде себе у једном храму. Излази свештеник из олтара и носи на рукама мало дете покривено провидном марамом. Он приђе к детету, погледа га, и упита свештеника како је младенцу име? Одговори му свештеник: Василије (што на грчком значи: Цар). Онда Тихон скине мараму са детета и пољуби дете у десни образ. У том тренутку дете га удари десном руком по левом образу тако силно, да он јаукну од бола и пробуди се. Осетио је да га боли цела лева страна од врха до дна тела. Он заблагодари Богу, и од тада више се није љутио ни на кога и ни на што.

11. Повест о убици кога је мучила савест

У 1914. години у Москви у 2. Мјасницком кварту пријавио се неко по имену Е. П. Васиљев, млад човек, и рекао да има нешто да саопшти начелнику полиције. Кад га је начелник примио, он му саопшти, да је пре годину и по убио у шуми једног непознатог господина, заклавши га ножем. Ценећи по спољашњости и оделу он је мислио, да тај господин има много новаца. Но кад га је убио и претресао, нашао је код њега само 18 рубаља. После тога злочина првих дана он није осећао никакву грижу савести. Али доцније почне га савест мучити све више и више. Најзад почео му се јављати дух убијеног, и није му давао мира ноћу никако. Изјавио је начелнику, да му више недостаје снаге да то подноси, и зато се пријављује суду да му суди.

12. Повест о старици и три најглавније молитве

Стара калуђерица Стефанија из манастира светог Стевана код Охрида – сада у 80-ој години – прича: Прошле године била сам на дан славе светог Еразма (2. јуна по ст. календару) и послужила колико сам могла. Кад су се гости разишли, остала сам да преноћим и одморим се. Ноћу дођоше ми на сан два човека и стадоше с две стране мене. За једног који беше као владика помислих, да је свети Еразмо. Он ми рече: Спаваш ли спаваш, калуђерице? А ја рекох да сам уморна и морала сам лећи. Онда он настави: А какве молитве читаш? Ја одговорих, да сам неписмена и стара, и да се молим Богу како умем, на свој начин. Онда он рече: Треба да читаш што чешће Оче наш, Богородице Дјево и Вјерују, а понекад и Возбраној Војеводје. И дође ми и ја почех читати Оче наш, а они полако за мном. Онда и Богородице Дјево, а и они опет за мном. Хајде сад читај Вјерују, рече ми онај старији. Ја почех, па пошто баш не знам добро, а то они јачим гласом почеше читати а ја за њима. Тада ми још једном накричаше, да те три молитве сваки дан по неколико пута читам, и нестаде их, а ја се пробудих и прекрстих. И сада често читам те три молитве сваки дан.

13. Повест о човеку који се одвратио од јеретика

„Прешао сам био у суботаше, прича нам један занатлија из Бачке. И нисам се никад мислио враћати у православну цркву. Само сам се усрдно молио Богу за своје спасење. И благи Бог ми је показао у једном дивном сну, где је права истина. Сањам као нашао сам се у једној ливади. Не видим никог живог, али видим много казана, поређаних један поред другог. Наједном обрете се код крајњег казана улево мој покојни отац са једним владиком, беле браде и у златним одеждама. Поче онај владика да свети воду. Па са крстом пође од казана с леве стране. Саже се и поче крстом ударати унутра по једном, другом, трећем казану, а казани звече празни. Кад промеша по четвртном казану, чу се уз звекет и плескање воде, али мало. У даљим казанима осетих по звуку као да има више воде. А кад дође до крајњег казана удесно, владика прекрсти пун казан воде, а оно се вода диже изнад казана за читав педао. И кадгод он превуче крстом кроз ту набујалу воду, оно искачу варнице као ораси крупне а светлије од сунца. Ја сав удивљен посматрах све то. Тада владика пружи крст као да неко целива. Ја погледах, а оно наједном цела ливада с десне стране покривена народом. Народ је прилазио и целивао крст, а владика је свакога водом и босиљком кропио. Па кадгод би некога додирнуо по глави босиљком, капље воде сипале су се као варнице. Онда се усудим и ја и приђем да целивам крст. Кад дођох на ред, владика ме оштро погледа и рече: Ти не припадаш овоме казану; твој казан је један од оних празних тамо улево. Ти си некад припадао овоме народу, али си отишао у отпаднике. Одлази одавде! Ја погледах у мога оца, сав цептећи од страха; али мој отац оборио главу земљи, и неће да ме гледа. Ја се окретох и пођох у онај народ, али се свак измицаше од мене као од губавца. Ја почнем плакати, и у том пробудим се. Сан ми је био јасна поука. Свети Никола је оно био са мојим оцем. Свети Никола је наша крсна слава, коју сам ја престао славити одкако сам се оделио од

Православља. Одмах ми се казало, шта треба да чиним. Повратио сам се у веру својих отаца, исповедио и причестио. Од тада сам чвршћи у Православљу него што сам икада био.”

14. Повест о жени која је намеравала прећи у секташе

Причала нам је једна жена из Жабала у Бачкој, како је она ходила увек на молитвене састанке Хришћанске Заједнице и добро се држала православне вере. Но једнога дана дође к њој у кућу неки суботаш који је продавао јеретичке књиге и почне јој говорити како је њихова секта најправија у свету. Позове је да дође к њима на седницу, да више чује и научи. Поколебана у својој вери жена је била тврдо решила, да оде на суботашки састанак у прву идућу суботу. Кад је дошао петак, жена пре него што је пошла на спавање стане пред икону Спаситељеву и овако се помоли: Господе, Теби се предајем, Ти ме управи на пут спасења. Те ноћи у сну види она чудну визију: види како мученици Христови страдају за веру: како једне секу мачевима, како други горе у огњу, како треће растржу зверови, како четврте на крст распињу, и тако редом. Наједном угледа она једну необичну главу, како се одсечена котрља ка њој. Њој дође у срце помисао, да је то глава светог Јована Крститеља. Онда јој проговори та глава: Видиш ли шта су ови претрпели за веру истинску, а ти сад њихову веру напушташ и тражиш другу! Жена се разбуди сва устрашена. Буде утврђена још више у православној вери, и не оде на секташки састанак.

15. Повест о пијанцу кога је излечио св. Архангел

Неки мали радник из Ваљева Будимир Томашевић, радник абацијски, пише дословно овакво писмо: „Радник сам абацијски па пошто сам био велики алкохоличар па сам једне ноћи сањао светог аранђела Михаила да ми је дошао на сан и рекао немој више да пијеш а ја нисам сам сватио за свету дужност па сам и даље продужио пити.

„Једног дана седео сам у кафани поручијо ракију и када сам хтео да је узмем и попијем стакло је прсло у мојој руци струја ме је нека одма скрозирала и ја сам помислијо да то мора нешто да значи, одтада има три године с тога Вас молим да ми одговорите шта би са мном било да сам продужио и даље пити.”

16. Повест о јављању из онога света

Причао нам један брат из Вевчана: Умро ми, каже, комшија кога сам много волео. Туговао сам за њим, молио се Богу и палио свеће. Једне ноћи јави ми се он на сну, и ја га лепо гледам; па сетивши се, да је он умро, питам га: „А где се ти сада налазиш?” А он на то одговори: „У небесној цркви”. По том заћутасмо обојица. Онда опет он рече: „Све даће које ви нама умрлима дајете, долазе нама на небо”. Несумњиво он је мислио, не да хлеб и свеће и вино и милостиња одлазе на небо, него да олакшање и радост у оном свету бива умрлим од наших даћа. Блажени Серафим Саровски палио је много свећа сваки дан спомињући живе и умрле. На оног Вевчанца сан је тако утицао, да је он уобичајио чинити стално жртве и милостиње за покој душа умрлих сродника и суседа.

17. Повест о одговору из онога света

1904. године упокојио се архимандрит Павле, настојатељ знамените Тројицке Лавре код Москве. Отац Павле био је необично кротак и смирен. Ничим се иначе није нарочито истицао. Један монах поче себе мучити питањем. Зашто је он постављен за игумана? И тако се, јавно и тајно, питао до саме смрти оца Павла. Кад је овај умро, монах се умирио. Али наједном догодило се нешто што је почело стално мучити његову савест и гонити га на покајање. Види он себе у сну како стоји над раком покојнога игумана. Наједанпут над раком

појави се игуман Павле као жив. Лице је његово сијало неком благом светлошћу. А око лица круг са натписом: „Због кроткости и смирења”. То је био одговор из онога света на питање монахово. Кад се пробудио, монах се горко кајао што се бавио оним питањем, и то је одмах исповедио, и објавио братији шта му се догодило.

18. Повест о чудесно пронађеној икони

У граду Аксају на Дону беснела је колера 1830. године. Страх и ужас завладао је градом. У том једна сирота жена усни сан и у сну јој се јави Света Богородица и рекне јој, да се ван града на том и том месту испод ђубрета налази њена икона. Нека се, вели, та икона откопа, па ће колера престати. Жена оде свештенику и саопшти своје виђење. Свештеник одмахне руком и отера сироту жену. Но друге ноћи оној се жени исто јави. Опет она извести о том свештеника. Тада свештеник пође с људима на означено место и нареди да се копа. Ту је било неко старо ђубриште, и било је доста тешко копати. Но пошто се копало неко време, заиста се пронађе икона Мајке Божје. Тада се устроји литија, и са оном иконом, очишћеном и уздигнутом, пође около града. Кад су обишли град, врате се у цркву и поставе икону пред иконостасом. Колера је по том одмах престала. Од тада се прочује та Аксајска икона Божје Матере као чудотворна до данашњег дана.

19. Повест о пророчком сну

Прича прота Данило Шиљак: Био сам интерниран у Нежидеру са попом Чедом Чакаревићем. Дуго смо робовали и страдали. Једне ноћи уочи недеље сањам ја као отворише се врата на нашој бараци и уђе један дечко, извади нотес из џепа, оцепи један лист, па викну громко: Данило Шиљак и Чедо Чакаревић, јесу ли ту? Ту смо, одговорих ја. Одмах узмите своје ствари па да идете у команду и примите своје објаве; пуштате се у слободу. – Ја се пробудим и прекрстим. Сутрадан причам попу Чеди свој сан. А он ће рећи: па може Бог дати да се ослободимо. Ја сумњам, одговорих ја. У том дође среда. И догоди се нешто што ме је запрепастило. Исти онај дечко појави се, сада не у сну него на јави, извади нотес, оцепи лист и викну мене и поп Чеду по имену, и рече нам исте оне речи, онаковим истим гласом као и у сну, и ми будемо тога дана ослобођени.

20. Повест о сну обистињеном

Прича нам прота Данило из Пријепоља: Мој рођак Јосиф Шиљак називао је мене: Мали, а ја њега: Стари. Необично смо се волели. Једног дана рече ми неко, како је поп Јосиф нешто болестан. Ја рекнем: баш ћу отићи да га видим. Но прођоше два три дана ја не стигох да одем. Кад једне ноћи у саму зору сањам ја и у сну видим попа Јосифа обучена у одежде како лежи на дасци опружен као мртавац. Ја му приђем и упитам: – Како је, Стари? А он мени одговори: А где си ти, Мали? Ја тебе чеках а ти не дође. – Тргнем се у страху иза сна и устанем. Тек што сам устао, дође човек из села поп Јосифова. Ја га познадох и досетих се јаду, па пре него је он отворио уста ја упитих: Је ли жив поп Јосиф? Одговор: Умро је пре два сата.

21. Повест о истом сну двају лица

Чули смо за неколико случајева такозваних „двојних снова”. Такви се снови по правилу остваре. Читамо у књизи Макса Кемериха *Прорицање* један случај таквога двојнога сна. У једној породици падне у постељу деветогодишњи синчић. Дете је имало велику ватру и родитељи су били веома забринуте за њ. Сања отац сан, као шета он са тим својим сином Карлом по ливади. Отац је држао дете за руку, и дете је било врло весело. Наједном се укаже пред њима неки диван и велики дворац. У том се дете оте из руке очеве и потрча у правцу

тог дворца. Узалуд га је отац викао да се врати. Отац је хтео потрчати и сам да врати дете, али се није могао маћи с места. Кад се пробудио, био је сав уплашен за судбу свог болесног сина. Ћутао је до подне, па онда почне казивати сан, својој жени. Жена узвикне од изненађења, и саопшти мужу, да је она имала исти такав сан, и да га је још изјутра испричала слушкињи запретивши јој да то не казује њему, оцу детињем. Ускоро затим дете је издахнуло и – заиста одбегло у дивне и велике дворе небесне.

22. Повест о сну који објашњава недолазак брата

Донка Стојановић из Битоља прича нам о случају свога брата следеће: Мој брат Јован Секулић био је иконописац. Он је живописао и садашњу митрополију у Битољу. Умро је пре 3 године у Књажеву код Софије. Те године писао нам је да ће доћи за Васкрс, и ми смо га с радошћу очекивали. Али не дође. Беше нам и жао и чудно, зашто није дошао. Нарочито сам ја као сестра због тога туговала. Но по Васкрсу ја га видим у сну једне ноћи. Он ми се јави, па ми рече: Хтео сам доћи, али ето *ово* ми се десило”. Мало по том дође нам вест, да се мој брат Јова упокојио у Господу, и то баш оне ноћи кад сам га ја сањала.

23. Повест о предсказаној смрти у рату

Пише Макс Кемерих у књизи својој *Прорицања* на страни 61 следеће: „Веома је значајно што прича један аустријски поручник: Тек што је свануло јутро знамените битке код Ваграма (5. јула 1809)... а то приђе мени мој крилни поднаредник, Витенбарт по имену, и замоли ме, да примим и сачувам његов часовник и готовину, пошто је он сигурно уверен да ће овог јутра погинути... Наравно ја сам упитао пре свега за узроке такве забринутости. Ви ме, вели, познајете, да сам ја без страха, г. поручниче, и вероваћете ми. Уморан од јучошњих пешачења ја сам заспао синоћ чврсто и мирно код стражаре међу мојим људима. На сан ми дође неко биће небеске лепоте, стаде преда ме па ме подуже посматраше са бескрајном добротом. Привучен бејаш томе бићу неким неисказаним осећањем па пружих руке према њему. Тада оно рече: „Још данас бићеш ти код мене; прими ову траку у знак истине”. Рекавши ово обеси ми једну широку црвену траку преко десног рамена и прсију. – Ето зашто сам ја убеђен да је овај дан – дан моје смрти...

„Чим су Французи опазили наше кретање почеше из тешких топова сипати куглу за куглом. Ја спазих једну куглу која леђаше управо на мене. Скочих у страну и викнух својим људима: „Сагните се!” Један тренутак и – мој Витенбарт лежао је непомичан и мртав. Десно раме и прси биле су му расмрскане”.

24. Повест о неговештеној смрти у сну

Прича нам Ристо син пок. хаџи Стојана Опеничанина, како је умро његов отац. На месец дана пред своју смрт, каже, Стојан је позвао мене и рекао ми: У нашој кући умреће неко кроз месец дана. Како је то он дознао, није ми хтео рећи. Најпре је мислио, да ће умрети његова стара супруга, и почео је кришом од ње све припремати за погреб. Куповао је разне ствари и доносио кући па скривао од жене. Али на десет дана пред смрт он ми рече: Ја ћу умрети а не жена. Дошао ми је, вели, на сан мој син (који је погинуо у рату) и рекао ми: Хајде, бабо, дођи овамо, чеке те деда (то јест отац Стојанов). После неколико дана рекао ми је, да му се поновио исти сан. На име, покојни син и отац његов позивају га у онај свет. Изјутра на дан смрти он је хтео уваљати једно буре у подрум; пао је и буре га је скршило. Говорио је стално: Господи помилуј, Господи помилуј. Најзад те речи је прошаптао неколико пута, што се приметило по мицању усана, и с тим се упокојио.

25. Повест о необичном сну обистињеном

Прича нам старица Ленка Јанић о једном случају, у коме је она добила истинито откривење из онога света. У време аустријске окупације она је живела са најмлађим синовима у Београду. Мучила се много и сиротовала, но стално се Богу молила. Једном јој се догоди да она загуби свој накит, који је држала у резерви да га у случају глади прода и децу исхрани. Она се због тог губитка много жалостила. Но дође јој још један далеко већи удар. Добије она вест, да јој је син Мика погинуо у рату. Плакала је горко за својим љубљеним сином. У тој тузи једне ноћи она види у сну свога умрлог мужа Љубу. Упита је муж, зашто је тако жалосна? А она одговори: Како не бих била жалосна кад сам изгубила накит! На то јој Љуба одговори: Накит није изгубљен; он се налази затрпан стварима у (том и том) сандуку. Онда Ленка рекне њему. Има ја и већу жалост. Зар ти не знаш, да нам је Мика погинуо у рату? На то јој муж одговори: То није истина; Мика је жив. Кад се Ленка пробудила, она брзо почне претурати по оном сандуку, и заиста нађе свој накит. А кад се рат завршио, њен син Мика вратио се у Београд жив и здрав.

26. О смрти митрополита Филарета

Читам о предсказивању смрти чувеног митрополита Московског Филарета. То је било 1867. године. Те године било се навршило 50 година владичанства Филарету. Њему је било већ 84 године. Кад је одпразновао свој јубилеј, он се повуче од послова у Тројицку лавру светог Сергија. Те исте године 14. септембра њему се јави на сну његов отац и каже му:

– Запамти 19. датум!

Овај сан митрополит је протумачио као јављење датума његове смрти. И зато се почео журно спремати за смрт. И решио је био причешћивати се сваког 19. датума. Кад је прошао 19. септембар, он је очекивао 19. октобар. Кад је дошао 19. октобар он се опет причести, но продужи живети. Кад је настао Новембар Владика почне побољевати, и почне све око себе журити да свршавају послове док није он умро. И пригатовивши све, и поручивши погребни сандук, и наредивши све, он 19. Новембра одслужи последњу литургију и оде да се одмори. Када монах уђе да му јави за ручак, види Владика мртвог.

Ето што је значио сан: „Запамти 19. датум!”

Иако је српски народ рекао:

„Сан је лажа а Бог је истина”,

ипак има много снова у народним причама и песмама, који су забележени као остварени. Баш скоро сам прочитао поново песму „Женидба Максима Црнојевића”, и у њој сан Јована капетана, који он прича свом ујаку Ивану Црнојевићу:

*„Очи склопих грдан санак виђех
„Грдан санак да га Бог убије!
„Бе у сану гледам на небеса,
„На небу се, ујо, наоблачи,
„Па се облак небом окреташе,
„Облак дође баш више Жабљака,
„Више твога поносита града,
„Од облака пукоше громови,*

*„Гром удари тебе у Жабљака,
„У дворове, твоју постојбину,*

*„Жабљака ти огањ оборио,
„И најдоњи камен растурио;
„Што бијаше један ћошак бијел,
„Ћошак паде на Максима твога,
„Под ћошком му ништа не бијаше,
„Испод ћошка здраво изишао. –
„Мој ујаче, Црнојевић Иво,
„Не смијем ти санак исказати,
„Тек ако је сану вјеровати,
„Ја ти ујо, хоћу погинути
„Погинути у твоје сватове”.*

И заиста, у несрећној борби међу сватовима, Максим је само рањен а Јован капетан убијен.

27. Сан у очи смрти краља Александра Обреновића

Протонамесник Стева Гужвић прича нам, како је имао чудан сан оне ноћи када је погинуо последњи Обреновић, краљ Александар. Сним, каже, како ме Краљ позвао на славу да светим водицу и ломим колач. Ја дошао, као у неку малу и ниску кућу, где се Краљ налазио. Обучем одежду и хоћу да почнем обред. Наједном погледам и видим, а то свећа сва искршена и искривљена. Погледам у суд са водом, кад али вода нечиста и пуна отпадака од цигарета. Ја обратим пажњу присутних на ово и затражим, да донесу здраву свећу и чисту воду. Но још погледам низа се, а то моја одежда сва дроњава и поцепана. Помислим: док они донесу другу свећу и воду ја могу скочити до моје куће и обући нову одежду. И као дођем кући, узмем нову одежду и почнем облачити. Но никако да обучем: све ми се руке заплићу међу лице и поставу. Устрашен да не одоцним, ја пожурим, пожурим, али не иде па не иде. Сав ознојен и уплашен ја се пробудим. Прекрстим се и кажем: Дај Боже добро! По том изађем на улицу. Беше врло рано. Пред једним дућаном видим познатог ми трговца и учитеља. Назвах добројутро и хтедох мимо проћи. Али учитељ ми приђе, па ће ми рећи: Знаш ли ти, попе Стево, шта се ноћас догодило? Не знам, одговорих. Само знам да сам имао један страхан сан и да не може бити добро. Онда ми рече учитељ шапатам: И није добро. Ноћас су погинули Краљ и Краљица у Београду. То је било 29. маја 1903. године.

28. После губитка – добитак

– Кажи ми, сестро Марина, нешто из народа. Ти си много путовала, многе судбе људи сазнала и путове Промисла разумела.

Сестра Марина се замисли, па ће после дужег оклевања и изговарања као да она ништа не зна, да је недостојна и тако даље испричати следеће:

– У селу Издеглављу преноћила сам код једне удовице. Та удовица ми је причала, како је некад ударио помор у њену кућу те је за четири дана изнела седам мртваца из куће. Међу умрлим био је њен муж, и неколико синова и друге чељади. С тешком муком могла је она припремити све за погреб онако како је ред. Кад је свих седам поглебла, она остане са троје ситне деце. Тада јој дођу комшије и сродници и почну саветовати, да се исели из те куће у неку колибу, јер је на кући проклетство. Али нема колибе – куда да се сели? У великој недоумици шта да ради једне ноћи кад су деца била спавала она се дуго молила Богу за савет, па легне и она спавати. На сну јој се јави света Недеља, па је помилује и каже јој, да ће је она штитити, и да ће јој све одмах добро поћи. Тако упућена и охрабрена она остане у својој кући. И заиста те године пође јој све на добро и напредак. Она узме за жито 50 наполеона. За тај новац купи једну њиву од Турчина. Овце јој се умноже. Воће роди. Башта

донесе велики плод. То се понови и идућих година. Децу подгаји и изведе на пут. Двојицу је оженила, а ћерку удала. Један син јој је сада кмет у селу. Диван пример Божјег промисла о онима који Га се боје!

29. Повест о Светом Василију Острошком

– Верујеш ли ти, прото, да су свеци Божији живи? упитах једног дана чувеног проту јунака Јована Бошковића.

– Како не бих веровао, кад су ми се јавили и о себи то посведочили.

Једнога дана рече ми попадија, прича прота Јован, да због неке домаће невоље одем у Острог и однесем неки дар. Ја бејех нешто смућен и љутит. „Шта да му носим, рекох ја? Остави на миру оне мртве кости у пештери Острошкој, а ти се обрати живима за помоћ!” Тако прође дан. Кад ноћу у јасној визији јави ми се свети Василије, па лупи својим жезлом и срдито викну мени: „Ја сам жив, а нисам мртав, као што ти мислиш. И немој да будеш неверан но веран.” У великом страху ја скочим са постеље и потражим од попадије онај дар што је спремила, те га однесем у Острог светоме Василију. Од тада ја сам добро утврдио своју веру, да су свеци Божји живи а не мртви.

30. Гром убио девојку која је то сањала*

Ратари, 9. јуна. – (Ђ. изв. „Правди”). – У селу Клоки гром је убио двадесетогодишњу девојку Даринку Ракић, за коју се прича да је сањала баш уочи своје смрти оно што се заиста и десило. Свој сан Даринка је испричала укућанима. Рекла је да је у сну видела један велики црни облак, из кога ју је погодио гром. Сан је, како Даринкини укућани причају, доста онерасположио младу девојку. Ипак је она отишла са мајком и ујаком да окопава кукуруз. Нешто после три часа поподне небо су превукли облаци и убрзо је почело да грми. Грмљавина са јаком кишом трајала је дуго. Даринка, њена мати и ујак склонили су се од кише под гранама једног великог дрвета. Касније је Даринка прешла под једно друго дрво да би се заштитила од непогоде.

Одједном се зачуо страховито јак звук – као да се руши нешто огромно и гломазно. Кад су Даринкина мати и ујак дошли к себи, видели су да Даринка лежи три метра далеко од дрвета, под којим је малочас стајала. Била је убијена громом.

У погребу Даринке учествовало је цело село.

Библијско мерило снова

И у Старом и у Новом Завету записани су значајни снови који су се обистинили. Ја не мислим овде преписивати све те снове – нека их сам читалац потражи и прочита у Св. Писму – него ћу их споменути. Тако:

У старом завету

1 Мојс. 20, 6. Сан цара Авимелеха, који беше отео од Аврама жену му Сару мислећи да је Сара сестра Аврамова. На сну му се јавило, да је Сара жена Аврамова, и наредило с претњом, да је одмах врати мужу, што је Авимелех сутрадан извршио.

I Мојс. 28, 12. Јаков у сну видео лествицу, низ коју силазе и уз коју узлазе анђели, а на врху лествица Господ Бог, који објављује своју вољу. То место Јаков је прозвао Ветил, што значи Дом Божији, и на њему је подигао олтар.

I Мојс. 37. Снови Јосифови, који су изазвали срдњу и завист браће његове и определили сву будућност његову.

I Мојс. 40. Снови Фараоновог пехарника и хлебара у време када су били у немилости царској и обојица тамновали у тамници заједно са Јосифом. Јосиф је правилно протумачио оба сна, и то: пехарнику да ће кроз три дана бити ослобођен а хлебару да ће кроз три дана бити обешен. Што се заиста и збило.

I Мојс. 41. Знаменити сан Фараона мисирског о седам дебелих и седам мршавих крава. Јосиф протумачио тај сан као седам родних и седам неродних година. Обистињење таквог тумачења донело је Јосифу велики положај и велику славу.

I Царства 3, 5. Сан цара Соломона, у коме му се јавио Бог и рекао: *Ишти ита хоћеш да ти дам.* И што је цар заискао у сну, Бог му је даровао у животу.

Данило 2. Сан цара Навуходносора о великом кипу, и о камену одваљеном од горе, који је срушио тај кип. Пророк протумачио, да се тај сан односи на четири наизменична и пролазна царства, и на последње и вечно царство Христово. Што се и догодило.

Данило 4. Сан цара Навуходносора о великом храсту који би посечен, па из пања избише младице. Пророк протумачио, да се тај сан односи лично на Навуходносора; на његово лудило за седам година, и на његово оздрављење када буде признао јединог истинитог Бога. Што се све и догодило.

Данило 7. Сан пророка Данила о борби цркве Божје са зверским царствима докле се не зацари Христос и успостави царство светаца Божјих.

У новом завету

Матеј 1, 20. Сан праведног Јосифа, у коме му се јави анђео Господњи и заповеди да не отпушта пресвету Деву Марију.

Матеј 2, 12. Сан источних мудраца, после поклоњења у Витлејему, у коме сну наређено им беше, да се не враћају у Јерусалим ка Ироду, јер он хоће да убије новорођенога Цара. Последица: мудраци одоше другим путем у домовину своју.

Матеј 2, 13. Сан Јосифов, у коме анђео Господњи наређује овом праведнику да бежи у Мисир са божанским Чедом и Његовом матером због опаке намере Иродове. Што Јосиф и учини.

Матеј 2, 19. А по смрти Иродовој опет се јави анђео Јосифу у Мисиру, објави му смрт Иродову и нареди да се врати у земљу своју. Што Јосиф послуша.

Матеј 27, 19. Сан жене Пилатове у време неправедног суда над Господом Исусом. Поручи Пилату жена његова: *Немој се ти ништа мијешати у суд тога праведника, јер сам данас у сну много пострадала њега ради.* Последице тога сна: малодушни Пилат опрао је своје руке но ипак осудио Праведника, а жена његова, по предању, постала је доцније хришћанка.

Види још Павлове снове Дела Апост. 16, 9 (јавио му се човек из Македоније); 18, 9 (јавио му се Господ); 27, 3 (јавио му се анђео Божји).

Сви наведени снови су истинити. Библија кроз њих показује, да се Створитељ људи служи и сновима као једним од начина да објави људима вољу своју. Но Библија не оправдава све снове свих људи у свету. Далеко од тога. На против, она нас строго учи, да не верујемо свакоме сну. Чак и ако се неки сан испуни а одводи нас од праве вере у Бога, треба да буде одбачен. *Ако устане пророк или који снове сања, и каже ти знак и чудо, па се збуде тај знак и чудо, а он ти рече: хајде да идемо за другим боговима – немој послушати. Јер вас куша Господ Бог ваш да би се знало љубите ли Господа Бога својега из свега срца својега и све душе своје* (V Мојс. 13, 1).

Према томе, може се рећи овако: Истинити су само они снови, који утврђују људе у правој вери и у поштењу; или другим речима: који обраћају безвернике ка вери, или грешнике ка покајању.

Једну малу руковет таквих снова ја сам изнео овде. Јасно је њихово сведочанство. Сви они сведоче, да ми људи нисмо сами, него –

С нама је Бог!

Емануил!

II

О чудесним исцелењима

1. Повест о исцелењу у Барешанском манастиру

Из мог Дневника (1935. г.)

После данашње литургије у манастиру светог Меркурија привели су нам к олтару једнога човека по имену Василије, да му се прочита молитва. Василије је изгледао потпуно здрав и одговарао је паметно на сва питања. Но о њему причају људи око нас, да је доведен у манастир везан као потпуно луд. Поп Ристо Барешански вели, да је при том још био и нем, и није могао ни речи прозборити. Василије је остао тако у манастиру 7 дана. И поп му је читао неколико пута молитву. Једно јутро кад је поп дошао у манастир изненади га Василије речима: „Молим те, попо, да ме причестиш”. Умирио се, дакле, оздравио, и проговорио. Ово је један живи пример силе и милости Божје, кога су сведоци били многи из оног народа што се данас сабрао у манастир на славу.

2. Повест о лудој жени

Прота Јован Бошковић прича следеће: Једне године о Тројичину дне био сам у Острогу. Дошао и Митрополит Митрофан с Цетиња. Народа много. Наједном видимо неке људе воде седам коња, и на једном коњу седи жена увезана, а људи је са стране придржавају. На другим коњима ствари и комора. Један од људи познаде мене и рече: молим те, помози нам за ову жену. Ово је супруга главног аустријског директора пореза за Херцеговину из Мостара. Па је луда у највећем степену. Довели смо је светом Василију, па ти ела да нам помогнеш и пропутиш. – Ја га упутим на Митрополита, а Митрополит одреди мене да се бринем о тој жени. Сећам се звали су је Милчика; као да је била католикиња. Одведемо је под ћивот, а по том затворимо у једну мрачну ћелију. Страшно је викала, кршила ствари и нападала људе.

Сваки дан јој се читала молитва пред ђивотом. Трећи дан ућути се. Ми отворимо ћелију, а она мирна. Па упита:

– Тако вам Бога, где се ја ово налазим? – Ми јој речемо, а она се заплака. И поста потпуно разумна, здрава и мирна.

Ето тога сам лично био очевидац.

После неког времена дође у Острог та госпођа са својим мужем и донесу дарове. А муж носио униформу аустријску. Те неки Црногорац кад га виде из шале повика: Ево Швабе, дај да га убијемо! Човек се уплаши, остави своје дарове пред манастиром и врати се дома.

3. Повест о неком младићу исцељеном чудом

Зака Апостоловић, родом из села Трнова, живи сада у Битољу. Она прича из сопственог опажања многа чудесна исцељења што су се догодила у цркви Трновске Мајке Божје. Данас нам је причала следећи случај: Довели, каже, из Америке једног младића, који је био 3 године нем. Довели га у Трново, да би га милост Мајке Божје исцелила. И ја сам тада живела код цркве у Трнову, и држала сам кључеве од цркве код мене. Свако јутро ја сам прва ишла цркви и откључавала цркву. После мене долазили су други и доводили своје болеснике. Онај неми младић је долазио први после мене. Једнога јутра ја пошла цркви као и обично, док онај младић стаде преда ме, трже ми кључеве из руку и викну: „Зашто ти увек да држиш те кључеве?“ И истрже кључеве из мојих руку па оде у цркву. Ја се запрепастих чујући га где проговори. И од тада младић је престао бити нем и говорио је.

4. Повест о исцељењу дервишове жене

Учитељ Филиман дуго је учитељевао у школи Милешевској. После је премештен у Пријепоље. Сав народ око Милешева срцем га воли и поштује, и хришћани и муслимани, као велику душу и велики карактер. Па нам прича Филиман много и много о Милешеву. На моје очи, каже, исцелили су се многи болесници у овој светињи. Доведу луда човека везана у конопце, па му се читају молитве код ђивота Светог Саве и ту преноћи. После га као здрава одреше, и он оде кући слободно. Тако исто и болеснике са другим болестима и мукама.

Ђивот Светог Саве и сада је прекривен једним скупоценим покривачем. Изненадило нас је кад смо чули од Филимана и других, да је тај покривач поклонила једна була. Неки дервиш Кратовић из Пријепоља имао жену полуделу. После дугог и узалудног лечења и гатања доведе дервиш своју жену у Милешево. И ту покрај ђивота по молитвама духовника жена потпуно оздрави. Из захвалности она је после сашила и извезла својом руком овај покривач па га донела на ђивот Светог Саве, где се и сада налази.

5. Повест о исцељењу немих

Из мог Дневника 1935. г.

Вечерас на повечерју читали смо житије светог Андреје Критског, једнога од великих отаца и светитеља православне цркве. У житију се каже, како је био нем од рођења па све до своје седме године. Кад му је било 7 година одведе га мајка у цркву на причешће. Чим се дете причестило, проговорило је. Толика је сила Светог Причешћа.

Но ево једног још чуднијег случаја који се догодио у наше дане. О слави манастирској у Светоме Науму ове године дошао беше и један муслиман из Охрида по имену Сефер Јашар.

Па нам је он причао о чуду које се јавило на његовом сину Касану. На име: његов син Касан био је нем седам година. Отац доведе прошле године свога немог сина о слави у Свети Наум. И духовници су читали молитве над недужним. Ове године дошао је у манастир да благодари Светом Науму. Његов неми син проговорио је.

Дакле, ни по вери ни по причешћу него једино по молитви догодило се у наше дане чудо истоветно као над светим Андрејом, који је био крштен и који се причестио, па тек онда проговорио.

6. Повест о чудесном оздрављењу од причешћа

Једна жена по имену Велика П., добра домаћица из села Брусника прича како је пре две године лежала болесна у Битољској болници. Рука јој је била страшно отекла. Лекарима су просекли оток, и велика количина гноја излазила је из руке. Тада јој приђе једнога дана отац Јован Максимовић, тадашњи наставник Богословије а садашњи владика Шангхајски. Она га није познавала. Отац Јован понуди је да прими причешће, и она прими. Од тога буде јој нешто мало лакше. После два три дана опет је посети отац Јован и опет јој предложи да је причести. Она пристане но каже, да ће прво постити бар три дана па онда узети свету тајну. Јер, вели, прошли пут се причестила без поста, па је гризе савест. Отац Јован остави јој на вољу и оде. Жена почне постити, и од свега јела што јој је нуђено у болници узимала је само хлеба. После три дана донесе отац Јован свету тајну и причести је. То је било на Велику Среду изјутра. Пред вече рука је у болеснице била потпуно здрава. Дође лекар, који јој је рекао да ће морати остати у болници најмање три месеца. И запрепасти се кад види, да се у руци сав гној осушио и да болесница при притиску руке нимало не осећа бол. Прекрсти се и каже жени, да је здрава и да може одмах ићи кући.

Кад је жена испричала свој случај, упитају је, који је то свештеник био. Она му није знала име, али га опише тако да смо се сви сетили, да је то био отац Јован. Јер он је у своје време скоро посведневно посећивао болеснике. Кад смо жени рекли, да је тај свештеник сада владика она се зачуди.

7. Повест о исцелењу ока

Прича нам Димко Караџић из Прилепа, како га је чудесно излечио свети Димитрије у својој новој цркви у Селцу. Док сам, вели, био у Америци, заболело ме око. Одем лекарима и они оперишу око. Но то око место да оздрави потпуно изгуби вид, и ја останем ћорав. Кад сам се вратио из Америке, примио сам се за татора манастира Светог Димитрија у Селцу. На води код манастира ја сам гледао многе људе и жене како се том водом исцељују од разних мука и недуга. Помислим, зашто и ја не бих опробао то средство за моје ћораво око? А још уз то почело ме и друго болети, те сам ја једва назирао предмете око себе. Одем дакле на воду и умијем њоме своје очи. Кад наједном почнем гледати јасније. И ево сад добро видим на оба ока. Ово се догодило у лето ове 1935. године.

8. Чудо од курске иконе Мајке Божје

Ова икона је прошлога лета ношена из Београда у Бугарску. Том приликом бугарски историчари су штампали многе подробности о тој икони. Између осталог саопштен је у часопису „Христианка” (број 78 од ове 1935. године) следећи случај: Син Прохора Мошина, угледног грађанина у граду Курску разболео се био тако тешко да је свака надежда на његово оздрављење била изгубљена. Смрт детета очекивала се с дана на дан и с часа на час. Но једне ноћи дође детету на сан Мајка Божја и рекне му, да ће сутрадан доћи у њихов дом њена икона и да ће му она повратити здравље. И заиста сутрадан била је некаква литија кроз град,

и ношена је она икона Богородичина у литији. Мошинова кућа налазила се у једној од оних улица куда је икона преношена. Кад је литија стигла близу Мошинове куће удари страشان пљусак кише. Куда ће свештеници са иконом те баш у кућу Мошинову. Дете је лежало у постељи више мртво него живо. Родитељи обрадовани што им се таква светиња уноси у кућу замоле свештенике да ставе икону на болесника. Осетивши на себи икону дете је целива својим охлађеним уснама. И устане дете здраво и радосно.

9. Вером Излечена

На дан Св. Великомученика Ђорђа ове 1932. године код цркве у Баваништу (Банат) био је велики молитвени сабор многих наших братстава из околине. Многа братства дошла су са црквеним барјацима и литијама цркви, која се сматра као манастир и где се многи болесници лече. И наше братство из Долова (Банат) спремао се да дође овом манастиру. Сва браћа из Долова сабрала су се код своје цркве, где је свештеник одслужио молебан па су пошли. Баш кад су пошли долази код њих једна жена и моли их да и њу приме да иде са њима са својом болесном девојчицом која и ако има осам година ипак не може на ноге да устане те је за свашта унесе и изнесе на рукама. Ова ожалошћена мајка решила је да иде у манастир и да се помоли Богу за оздрављење своје кћери. Али настала је тешкоћа: како да је одведу у манастир? Кола нису имали а да је носе у манастир требало је да се пређе дуг пут од 10 километара. Најзад се сва браћа сложи да је наизменично (редом) носе до манастира. Тако и учине и дете донесу и метну у цркву. Убрзо је пала бујна киша и дете у цркви заспа. У том долази и литија из Баваништа манастиру. Мајка овог детета пожури у цркву да га пробуди да би тако дочекали литију – барјаке и браћу из Баваништа. И на њено велико чудо и радост њена мала ћерчица уста сама на ноге и сама изађе из цркве поред мајке. Кад је литија ушла у цркву ми смо питали ово дете и мајку за ово исцељење. И ова мала вели: да је док је она спавала у сну дошла код ње једна жена, помиловала је по лицу и рекла јој: „Ајде устај!“. Потом је дошла њена мати и пробудила је. Овај догађај све нас је обрадовао и сви смо за то заблагодарили Богу на Његовој великој милости.

Саопштио
Милија Кидишевић
(Хришћанска заједница – Крагујевац) из Баваништа
Број 6. Јуни 1932. год.

10. Повест о исцељењу буле по великој вери

Причали су нам у Мирковачком женском манастиру тамо иза Скопља овај необичан догађај. У том манастиру постоји једна света водица, агиазма. Та вода била је чувена по лековитости како међу хришћанима тако и међу муслиманима. Једнога дана падала је јака киша, и вода, црвена од блата, текла је потоцима поред манастира. Некоме Турчину разболи се жена. Заболеле су је љуто женске груди, и она се превијала од болова. Узме Турчин булу на коња па пред вече доведе у Мирковички манастир. Када је ушао у авлију, сретне га манастирски слуга и упита шта жели. Турчин упита за калуђерице, но слуга осорно одговори, да је доцкан и да се он не може видети с калуђерицама у то доба. Турчин то саопшти були на свом језику, и пошто су се посаветовали, објасни Турчин слуги због чега су дошли у то доба, и упита да ли би могао добити један суд оне свете водике за болесну жену? Слуга нервозно узме празан суд од Турчина, зађе за кућу, па рекне самом себи: Турчин, Турчин, за Турчина свака је вода добра! и захвати у суд оне блатњаве црвене воде која се слила потоцима низ авлију. Узме Турчин ону воду, захвали, и одведе жену кући. Сутрадан он доведе вола да дар манастиру. Жена му је, каже, пила ону свету воду и оздрвила. Па је из благодарности дотерао вола. Онда игуманија упита слугу, кад је то Турчин долазио и узео воду? Тада се слуга застиди, и

све исповеди мајци игуманији. А игуманија позове калуђерице у цркву на благодарење Богу, који чудеса чини по вери људи.

11. Повест о помоћи Светог Василија Острошког

Кад смо били у Херцеговини са Српским Патријархом 1933. године причаху нам за Ристу П... из Пијесака и шта му се све догодило. Ристо је био бојација у Стоцу. Није веровао ни у шта. Деца му умирала све једно за другим. Најзад разболи му се и последњи син што га је имао. Једно вече кад је дошао кући, виде сина већ у самртном ропцу. Обузе га страх и жалост. И дође му да се помоли. Оде насамо, па се са уздасима и сузама помоли светом Василију Острошком. Јер у том крају томе се свецу понајвише моле. О свети Василије, рекне Ристо, помози сину моме; спаси га, па ћу ја посетити тебе (то јест твој манастир). Сину буде одмах лакше, и по том оздрави. А Ристо оде онда у Острог да се поклони и заблагодари светом Василију. Тај догађај Ристу је потпуно преобразио.

12. Повест о чуду на острву Тиносу

У целој Грчкој велико је узбуђење због једне чудесне појаве у знаменитој цркви Свете Богородице на острву Тиносу. То се догодило 1935. године. Нека млада учитељица Марија Калимагиру, родом из Азије, боловала је од тешке неврастеније, која је већ прелазила у лудило. После дугог и узалудног лечења у Атинској клиници одведе је мајка на Тинос. Кад су тамо стигли, Марија никако није хтела поћи у цркву. Одвели су је у хотел. Увече завајају је и позову као у шетњу. Кад су мало прошетали, на једанпут Марија каже, да је нешто силно вуче цркви и позове мајку и остале који су били с њима да иду у цркву. Дошав цркви, нађу врата затворена. Онда брат Маријин погледа кроз прозор цркве унутра и рекне: – Срећни смо. Ено унутра је једна монахиња, доћи ће да нам отвори. – Тада и мајка погледа и види у цркви једну високу жену у црнини. Ћерка је за све то време гледала разрогаченим очима у врата цркве и била је као ван себе. Брат њен посматрао је без престанка ону жену у црнини. Та жена је почела бивати све већа и већа, док није достигла огромне размере узраста. И у том она наједном ишчезне, при чему се зачује у цркви страховит тресак. Тресак се чуо надалеко. Брзо позову црквене тудоре. Отворе цркву, и не нађу никога у цркви. Но врхунац чуда био је у томе, што је после тога треска учитељица Марија постала потпуно здрава. Радосна мајка, радосна ћерка, радостан брат, радостан цео хришћански народ на Тиносу. Чудо се рашчуло по целој Грчкој, и о њему се свуда прича и пише. То се догодило почетком овог месеца септембра лета Господњег 1935.

13. Повест о казни, и о исцелењу у Светој Петки у Београду

Из мог Дневника

Данас нам дође фотограф Ерић да моли за свога брата Марка, да буде примљен у Монашку Школу. Иако је, каже, мој Марко увек био побожан, огреши се ове године на Велики Петак, па узе да оправди некакав пут. Одмах по том згрчи му се лева рука, те није могао њоме маћи. Тако му је то трајало 3 месеца. Ишао је лекару, и лекар му рекне да нема никаквог лека ни начина у науци, да му се може помоћи и рука исправити. Марко је био у јаду. Почео се непрестано молити Богу. На сну му се јави некакав човек и рекао му због чега му је то дошло, као и да код људи не може за то наћи лека. На сам Петровдан одем ја са Марком у цркву Ружицу, па после службе на воду свете Петке. Напио се Марко оне воде и попрскао згрчену руку. Одмах згрченост попусти, а други дан он је могао слободно руку кретати. Ено га, сад је потпуно здрав. Завештао се, никад више у празник не радити.

14. Повест о једном случају обраћања

Прича нам брат Б. Ч. из Врњаца: „Шест година ја сам пио ову воду у бањи. Лекар ми је рекао, да имам зачетке јехтике. При крају шесте године опет ми је рекао, да ћу тешко моћи живети више још од три месеца. У то време ја нити сам ходио у цркву нити сам знао за Бога и Јеванђеље. Тада плану Рат, и ја будем интерниран. У лагеру где сам робовао беше један човек који је читао Нови Завет. И као да га је сам Бог упутио он је нарочито мене посведневно призивао на заједничко читање Новог Завета. Ту се моја душа пробуди и ухвати велики страх за своје спасење. Страх за душу надмаши мој страх за тело. Кад сам ја видео, да ми је душа болеснија од тела, ја сам пренебрегао свако лечење тела, и тело је постајало све здравије, док после није сасвим оздравило. Постепено како ми је душа оздрављавала, и тело ми се снажило. Поред мене пристане још десетак мојих другова да читају Нови Завет. Сви се пробуде и обрате душом Господу Исусу Христу. Држали смо правила молитве и живота како смо сами умели. Кад смо се вратили кући, и почели читати правила, и питати о томе свештенике, увидели смо, да ни у чем нисмо погрешили. Сам Дух Божји учио нас је и упућивао.

15. Повест о колери у Охриду 1910. године

Стари Сандре Чипановић, дугогодишњи тотор цркве светог Климента у Охриду, прича овај догађај. 1910. године беснела је колера у Охриду. Град се сваки дан пунио мртвацима. Лека није било. Народ се почео пресељавати и бегати у околна села. Манастир Светог Наума био је пун избеглих Охриђана. Онда, вели, Сандре, ја предложим попу Ђорђу и још једном попу који је био при цркви Светог Климента, да узмемо мошти светог оца нашег Климента и прођемо кроз варош у литији. Попови се сагласе. И одмах пођемо, само нас неколико. Уз пут нам се почео народ придруживати. Прођемо стару варош, па онда кроз чаршију. Турци нам нису сметали, јер и они су падали од колере као муве. И тако до вечера вратимо се са моштима у цркву Светог Климента. Сутрадан нико се више није разболео од колере. Ова грозна болезања наједном је пресечена. Ношење светиње у литији много помаже, каже стари Сандре. И подсећа на случај у Цариграду. Једном је и у Цариграду колера завладала и много је народа покосила. Онда Патријарх оде султану и замоли за одобрење, да се пренесе кроз град Појас Пресвете Богородице који се чувао онда у цркви Влахерни. Султан дозволи, и литија с тим Појасом и с Патријархом, свештенством, крстовима и рипидама пође кроз Цариград. И колера одједном престане.

(Мислимо да је том приликом Појас Богородичин морао бити донесен из Свете Горе из манастира Ватопеда, где се и до данас чува. А у Влахерни Појас је стајао раније, па је пренесен у Свету Гору у манастир Ватопед. Свети Сава са својим оцем Немањом саградио је параклис у Ватопеду Појасу Пресвете Богородице.)

16. Повест о исцелењу згрчене жене, и о тресењу ђивота

Илија Златичанин записао је још и ово чудо у Острогу. Неки богат Босанац оженио се био красном женом, коју је волео као своју главу. Но жена му се љуто разболи, њена красота ишчезне, и она се сва осуши и згрчи. Никуд није могла из постеље. Сви трудови лекара око болеснице остали су узалудни. Једне ноћи јави се жени на сну њена умрла мајка и рекне јој, да иде у Острог св. Василију. Кад је жена ово казала мужу, он се почне ругати сујеверју женином. Јер муж није веровао ништа. И омрзне муж своју жену у оноликој мери у коликој ју је раније волео. Но најзад попусти он на наваљивање жене и крене је у Острог. Кад су ушли у црквицу где је ђивот, ђивот се почне трести. Жена се непрестано крстила, а муж је стајао равнодушан као стена. Калуђер се веома зачуди што се ђивот тресе, погледа у жену, погледа у човека, па рекне овоме да изађе. Чим је човек изишао, ђивот престане трести се. Жена оздрави телом, а човек оздрави духом, то јест стекне веру, коју је био изгубио. И обоје се здрави и радосни поврате дома.

17. О чудесима о. Јована Кронштатског

Причао нам г. Илијашевић руски чиновник о оцу Јовану Кронштатском следеће:

– На моје очи Јован исцелио је једну умоболну жену. Док се о. Јован облачио за службу нека луда жена отме се од оних који су је довели у цркву и држали, па почне трчати између народа и викати. О. Јован изађе на амвон и заповеди тој жени: „Одмах изађи напоље!”. А жена место да изађе почне се примицати о. Јовану и све јаче кричати. „Изађи напоље!” говори јој слуга Божји. А умоболна прискочи њему па га удари руком по глави. Као да се није ништа догодило о. Јован стајао је мирно и викао: „Изађи из ње напоље!” Жена крикне и падне. Кад је дигоше, о. Јован јој заповеди да се прекрсти. С тешком муком диже она десну руку и којекако прекрсти се. Он јој нареди да се прекрсти још једном и још једном, док се исцељена и уморена жена отпоче правилно и чисто крстити. Демон ју је оставио, и она је мирно престајала целу литургију до краја. То сам гледао својим очима, и гледајући такво чудо коса ми се дизала у вис од страхоте.

– О. Јован се јављао на даљину као свети Никола и помагао људима. Ја сам знао једног пуковника на Кавказу, који ми је сам причао, како је као поручник био сишао с ума и како су га били везали с ланцима за један дирек у кући. Не зна ко се обраћао о. Јовану за молитву за њ, али се добро сећа да је једног јутра док су сви спавали стао преда њ о. Јован са путиром и причестио га. Чим сам, вели, узео причест, мени се повратио ум, и ја сам почео дозивати да ме одреше.

18. Повест о исцелењу на води Свете Петке Охридске

Кућа Фортмановића добро је позната у Охриду. Покојна Ефимија Фортмановића изродила је више деце мушке и женске. Она је умрла 1927. године. Па су нам причале њене кћери, како је мајка њихова Ефимија била једном тешко нервно болесна. Сви су око ње устајали, да јој помогну, и синови и зетови. Трошили, лечили, али помоћи није било. Једном кад се у њеном присуству говорило о Охридским светињама, реши се Ефимија да оде до Свете Петке крај Охрида. Тамо има света вода (агиазма), где су многи добили небеску помоћ. Како Ефимија није могла својим ногама ићи, метну је на коња. А како ју је опет често несвестица хватала, повежу јој очи, и тако придржавана момцима с обе стране дојаше до свете воде испод манастира Свете Петке. Ту се напила воде и умила. Седела је до пред вече, неколико пута је пила и умивала се. Пред вече она је јахала коња не повезујући очи. Несвестица се изгубила, а за тим и нервозе је сасвим нестало. Ово нам је причала у присуству других госпођа Хризија Ђирковић, ћерка покојне Ефимије, која је, каже, лично пратила своју болесну мајку у Свету Петку и натраг.

19. Повест о исцелењима у Бугарској од иконе курске

Бугарски часопис „Христианика” (број 78 од 1936. године на страни 18 и 19) доноси ова два случаја исцелења од чудотворне иконе Божје Матере Курске. Ту икону носио је те године по Бугарској епископ Теофан. Овако се описује први случај: „Удовица пуковника Кв, која је живела у Књажевцу у стану инвалидском, боловала је 20 година од оштрог реуматизма, и најзад није могла никако да се покрене. Чувши за ону свету чудотворну икону, она је замолила да јој се икона донесе у стан. Када је икона донета и када је епископ Теофан прочита молебан тада се болесница, на чуђење свију, почела да покреће, и сада је потпуно здрава”.

Други случај: „Друго слично чудо догодило се приликом бављења чудотворне иконе у Бургасу. Нека госпођа Илиева страдала је 10 година од јаког реуматизма у десној руци. Једне ноћи види она у сну неку светлу жену, обучену у белу одећу, која јој викне: Овде је

чудотворна икона Свете Богородице. Сутра нека ти дође у кућу та икона, нека свештеник одслужи молебан па ћеш оздравити. – Жена послуша сан. Дозове свештеника са иконом. Одслужи се молебан, освети се водица, покропи се њоме рука и – чудо се догодило: жена је до вечера била потпуно здрава и слободно је кретала руком”.

20. Повест о тренутном исцелењу гушавости помоћу причешћа

Прича нам брат Младен Сушић из Врдила о себи следеће: Кад сам одслужио војску вратим се кући и почнем нешто побољевати. Наиме: почне ми расти гуша на грлу, и болети ме. Нисам могао ништа јести осим понешто течном. тешко сам гутао. У то време ја се нисам Богу молио. Причешћивао сам се, али ретко: једном у неколико година. Нисам знао ни за силу вере нити за силу причешћа. Кад дође Божићни пост, неко од богомољаца усаветова ме да постим па да се причестим. Тако и учиним. На Ваведење те године дођем у Жичу и примим свето причешће. После службе Божје седну наши јести, па понудише и мене. Храна посна, чврста. Ја се најпре нећках говорећи да не могу да гутам; но после узмем један залагај и, за чудо, прогутам без бола. Узмем онда и други и трећи, те мало по мало сит ручам. У чуђењу кажем ја својима, како не осећам сад никакав бол при гутању. Вратимо се кући. Увече легнем спавати. Кад сам легао у постељу, ја додирујем гушу, а она стоји онолика колика је и била, само што при додиру не боли. Сутрадан загледа се неко од мојих укућана у мене, па узвикну: „Па у тебе нема више оне гуше!” Ја онда пипнем руком под грло, кад заиста – ни трага од гуше! Али баш као да никад није ни постојала. Видећи на себи ово очигледно чудо Божје помоћи, ја се сав предам вери и почнем се усрдно молити Богу.

21. Повест о исцелењу од додира антиминос

У „Душеполазном Чтенију” за 1904. годину, страна 181 саопштено је једно чудесно исцељење свештеника К. П. од додира антиминос. Сам тај свештеник прича, како га је као младог пароха заболоо палац на десној руци. Отекао и помодрио, најзад и сва рука страшно га заболи. Није могао служити. Позвао лекара. Лекар му рекао, да се рука мора одсећи, иначе је цео живот у опасности. Свештеник на то није пристао. Почео се са сузама молити Господу. „Печал моју возверзу на Господа!” говорио је он. И придужио је ићи у цркву, но није могао служити. Једном је рано отишао у олтар, и пред Часном Трпезом срдачно се почео молити. Срце му је од нечега горело, како сам исповеда, а уздах за уздахом излазио из груди. Најједном дође му жеља да поцелује свети антиминос. Он рекне у молитиви: „Господо, ја верујем у чудотворну моћ и помоћ светих Твојих угодника. Јави Твоју милост кроз частицу мученичких моштију које су на овом Престолу на мени недостојном рабу Твоме, да Ти певам славу и хвалу докле сам жив”. При томе он додирне антиминос болесним прстом, а после целива антиминос, и изађе из цркве. Кад је дошао кући, он пред својим доктором одвије завој, и додирне прст, а гле, оно не боли! Доктор није веровао својим очима од чуда. Палац је био здрав. Онда тај свештеник буде премештен на другу парохију, но он никад није заборављао онај храм, где се исцелио чудесним начином. А тај храм био је посвећен светом Архангелу Михаилу, кога је он од онда стално спомињао у молитвама.

22. Повест о једном епилептичару

Хаџи Милка Шећерова из Санада причала нам је о једном човеку из њене околине. Тај човек дуго је боловао од падаће болести. Кад се хаџи Милка вратила из Јерусалима 1930. године она му да воде из Јордана да пије. Он се напије те воде и оздрави. Милка му је тада рекла да се заветује држати пост. Он држао пост за једну годину дана, и за ту годину био је здрав. Но после тога почне мрсити. Управо матери га натера да мрси. Онда му се поврати стара болест опет. Певао је с нама у црквеном хору, прича Милка, па кад би свештеник читао јеванђеље о исцељењу онога дечака од падаће болести, он је падао и почињао трести се страшно.

23. Повест о дејству молитве на далеко

Старица Лена Ш. која живи као удова у Охриду са својом пасторком прича следећи случај: Њен пасторак био се сасвим одметнуо од њих. Годинама није се хтео ни писмом јавити. Живео је у Паризу као књижевник и новинар. Он је имао добру плату од Југославије, али њима сиротима није хтео слати ништа. Лена је посведневно ходила у цркву светог Климента и молила се Богу за њега, да би се срце његово променило и не било тако тврдокорно и безбожно. Давала је недељом проскуре и вино за литургије све намењујући на пасторка. И наједном пасторак дође у Охрид, посети своју кућу и обећа им слати редовно помоћ. И сада им и шаље помоћ и пише писма, и, што је најглавније, моли се Богу, држи пост и причешћује се. Неки његов друг причао Лени, како је пасторак од неко време почео да пости сваку среду и петак. Па пошто не може да нађе посну храну у Паризу, то он средом и петком сам себи справља неку салату и тиме се храни у те посне дане. Ево примера, каква је сила молитве, и како молитва може да дејствује на срце човеково из Охрида у Париз!

24. Повест о исцелењу додиром мантије

1903. године кад је Серафим Саровски свечано проглашен свецем, његова монашка мантија пренета је у Москву у Успенски сабор. У то време тешко је боловала жена по имену Екатарина Крјажова. Она је имала страшну болест у стомаку, и дугогодишње лечење и лежање у болници није јој повратило здравље. Та њена болест појавила се 1886. године; дакле патила је пуних 17 година. Стално је носила трбух утегнут, ходила је погрбљена, и често падала у несвест од љутих болова. Кад је чула за мантију светог Серафима, она оде у цркву. У 6 сати увече доспела је до цркве, а тек у 2 после поноћи дошао је ред на њу да уђе у цркву. Како је пришла мантији, она падне на колена и у неки занос, од кога се једва поврати. Кад је дошла себи, она пољуби мантију, па устане. Наједном осети лакоћу. Дошла је кући у 5 сати изјутра. Легла је одмарати се. Кад је устала, било јој је сасвим добро; тако лако и добро, да није сама веровала да је оздравила. Уздржавала се, те тај дан није ништа говорила укућанима, што се с њом догодило. Бојала се, повратиће се болест. Други дан она опет лака и весела. Тада она све исприча, те сви прославе Христа Бога и Његовог дивног свеца, светог Серафима.

(Штампано у Душеполезном Чтениу 1904. г. стр. 234)

III

О тајанственим гласовима

Појава тајанствених гласова без мало је обична појава. Тако можемо рећи за бог безбројних примера те појаве. Кад би хтели ићи у дубине времена и наводити забележене примере о тајанственим гласовима, морали би заиста потрошити много и хартије и мастила. Но ми смо ставили себи у задатак, да у овој збирци изнесемо само неколике новије примере. Ипак, почећемо са два старија примера колико да би наши читаоци видели сличност у појави и дејству тих тајанствених гласова у прошлости и садашњости.

1. Шта сведочи Блажени Августин

У својим „Исповестима” прича блажени Августин, како се он од незнабоштва обратио у Хришћанство. Докле год је тражио светлост истине у философији, дотле му је стално долазила мисао на самоубиство. Најзад се он почео колебати да ли да прими Хришћанство. Почео је у том трзању молити се Богу с плачем и ридањем. Наједном чује он глас: „Узми и читај! Узми и читај!” Глас је био танак као глас детета или неке девице. У недоумици о том

тајанственом гласу Августин оде у кућу свога друга Алимпија. Не нађе друга код куће, али види на столу књигу „Апостол”. Он као узгред отвори књигу и нађе оно место у посланици Римљанима, 13, 1314: *Одбацимо дјела таме и обуцимо се у оружје свјетлости*. Прочитавши те речи, лакне му на души, и он се реши да се крсти, што и учини.

2. Тајанствени гласови одлучили судбу просветитеља Ирске

У животопису светог Патрика просветитеља Ирске говори се, како је он дуже времена живео у Британији, учећи се Светом Писму. Одједном почне он чути гласове који су га позивали да се врати у Ирску. Слушао је често гласове многих језика, који су му викали као на једна уста: „Ми те молимо дођи и живи међу нама”. Он је тако често слушао те гласове, који су га звали у Ирску, да су му они постали сасвим обични. Свети Патрик је причао, да је могао распознавати гласове који су га позивали. То јест знао је људе у Ирској, чије је гласове чуо. Ти су људи у истини желели његов повратак, и Бог је учинио, да је јаве они тајанствени гласови Патрику. Најзад Патрик није могао више подносити те гласове – који су му се и у сну јављали и често га од сна будили – него је сасвим оставио Британију и отишао у Ирску. Огромно апостолско дело које је овај светац извршио у Ирској сведочи јасно, да су они гласови били њему од Бога упућени.

3. Повест о томе како Ангел упућује или одвраћа

Има једна цела књига написана о свештенику енглеском званом Отац Кирил Ангелски (Father Gyrril of the Angels). Овај свештеник је наш савременик. Недавно је преминуо. Он је служио у једној лондонској цркви посвећеној Светим Ангелима. И имао је честе визије ангела. Ми ћемо навести овде два случаја, који не представљају визије него глас и дејства ангела. Отац Кирил проводио је све време дана или у богослужењима или у посећивању болесних и бедних. Једном је застао код своје куће и размишљао, чијој кући сад да оде у посету. На једном чује глас – глас ангела хранитеља: *Иди и види старицу ту и ту*. Он одмах послуша и оде. Кад је ушао у кућу те жене, она задивљена викне из постеље, како се баш мало час молила ангелима Божјим да доведу њега, о. Кирила. „Ево, вели, ја сам болесна, а немам кога да пошаљем да Вас зовне. Ту у побочној соби породила се једна жена, и новорођенче је на самрти. Пожурите, оче!” О. Кирил је пожуррио да би крстио дете пре смрти.

Други случај. Једно зимско после подне провео је о. Кирил у дому сиромашних, и ту је омркнуо. Кад је по мраку пошао низ степенице, неко га гурне назад. Он опет појми да се спушта низ степенице, кад опет нечија рука гурне га јако назад. О. Кирил се врати унутра и потражи свећу. Са свећом пође низ степенице. Но кад је дошао на ону степеницу са које је гурнут назад он види да је остатак степеница до дна био покварен и порушен. Да је у мраку коракнуо још само један корак, он би се срушио и погинуо. Но рука ангелска гурнула га је назад и тако сачувала од смрти.

4. Спасоносан глас

Спасао се сигурне смрти на чудан начин. „Време” од 16. октобра 1936. год. донело је опис следећег чудесног догађаја: „Спасао се сигурне смрти на чудан начин Смајо Јашаревић из Стоца. Он је радио у својој ковачници. У једном моменту учинило му се да га неко зове испред ковачнице па је изашао напоље. У том истом тренутку срушио се цео кров његове радње; и да је Смајо остао у радњи био би на месту мртав.”

5. Глас умрле мајке

Прича нам потпуковник Павле Ф. следећи случај: Био сам рањен на Парашничком Кључу (уток Дрине у Саву) на дан свете Петке 14. октобра 1914. године. Аустријанци ме заробе и одведу у Гредиг код Салцбурга. Било нас је ту више Срба заробљеника. Идуће 1915. године 6. новембра ја сам читао нешто у постељи, и у пола 12 сати угасим светлост. Наједном чујем глас моје мајке: „Пајо! Пајо!” Ја одмах познам глас моје мајке. Упитам друга у истој соби, да ли је он чуо неки глас, а он одговори да није. Сутрадан испричам ја тај доживљај Срети Терзићу (сада је генерал) и Лази Митровићу (сада је шеф финансијске управе), и они се зачуде и кажу: Заиста има нечег вишег! – Прође неколико месеци. Једнога дана упита ме капетан Јордан Никић: Павле, како се зове твоја мајка? То питање мене је жацнуло као нож. рекнем му ја: Зашто ме то питаш? Ништа, вели, онако те само питам. А он није хтео да ми каже истину то вече. Сутрадан даде ми он један пакет, и у пакету новине „Правда”. У тим новинама ја прочитам тужну вест, да се моја мајка упокојила 6. новембра 1915. године, – дакле оне ноћи кад сам ја јасно чуо њен глас.

6. О изненадном гласу који је променио срце

Тамо између Струге и Дебра налази се село Глубочица с десне стране Дрима. На једном брежуљку у селу стоји стара црква св. Илије. Из тога села дошао нам је неки младић по имену Јаков, који нам је испричао, шта је њега побудило да се обрати духовном животу. Било је, каже, једне године баш уочи наше селске и црквене славе, св. Илије. Ја сам прилегао пред својом кућом, и лежао сам тако потпуно свестан и будан. Наједном дође ми глас: „Мед и млеко! Мед и млеко!” Глас је био потпуно јасан, и речи сасвим јасне. Још је глас био танак и некако умилан, но сасвим неземаљски и несличан ма коме гласу који сам ја у животу икада чуо. Моја мајка била је ту у близини мојој, али она није чула ништа. Чувши тај необичан глас ја сам одмах скочио и почео размишљати о оним речима: „Мед и млеко!” Протумачио сам самом себи, да је то глас од Бога, и да значи позив мене на духован живот. И сваки дан сам мислио о томе гласу, и увек му придавао један исти значај. Од тада ја сам постао уверен да Бог води очинску бригу о мени, па сам се окренуо ка Богу и души. – Јаков се сада бави растурањем Светих Писама.

7. О гласу који буди на молитву

Отац Алексије из Светог Еразма живи као пустињак. Каже, да га ништа не узнемирава. Само понекад после поноћи долази му глас, који га виче по имену: Алексије, устај и иди у цркву! Онда се он диже и иде у цркву. И увек тада види како је кандило догорело, па треба да се долије. – И од многих других чули смо сличну повест о гласу који буди и позива на молитву. Има такође случајева, да тај глас буди оне људе који треба да уране и да иду на пут. То је глас ангела хранитеља, који брине о онима којима је предат на службу.

8. Повест о гласу свише

Ово што ћемо испричати догодило се пре неких четрдесет година.

У женском манастиру Шамордину код Опћине пустиње у Русији била умрла игуманија. тада монахиње изабери другу једну сестру за игуманију. У том дође једна од монахиња оцу Јосифу, чувеном опћином старцу, па му између осталог каже, како су изабрали нову игуманију, и то једну истакнуту по учености и окретности. Старац каже монахињи, да нису требале бирати него Богу оставити да Он укаже која ће бити игуманија. По том почне се старац молити Богу, да му открије, која треба да буде игуманија. И на молитви чује глас: Валентина! За ово име и за калуђерицу под овим именом он раније није чуо. Па ипак поручи у манастир, да Валентину узму за игуманију. И саме сестре нису познавале такву монахињу, па почну тражити и распитивати о њој. Нађу је најзад где служи у болници. Поставе је за

игуманију. Три пута је Валентина долазила старцу Јосифу да моли, да је због њене простоте поштеди и одреди другу сестру за игуманију. Но старац бојећи се Бога није хтео ни чути. Када је Валентина трећи пут к њему дошла, он јој запрети да ће је проклетити ако се не прими. И Валентина се плачући врати у манастир и постане игуманија, и буде и остане до краја живота одлична игуманија.

9. Повест о унутарњем гласу

Отац Јесеј из Илинског скита прави је духовник. Прича нам он шта се једном догодило с њим. „Путовао сам, каже, уским путањама Свете Горе, и наједном обрем се пред жбуном, који ми је спречавао пут. Ја застанем, у размишљању да ли да идем или да се вратим. Чујем у себи један глас: иди! Но одмах за тим чујем глас: Врати се! Дуго сам се тако мучио. Најзад кренем напред. Но тек што сам стао ногом на онај жбун, ја се отиснем низ једну страшну стрмен некаквога каменолома, који се од жбуња нимало није видео. Ја изгубим свест. Но полако дођем к себи, и видим где сам. Био сам пао на криво стабло једног окресаног дрвета на два метра од површине земље. Али чудно је и како сам пао: Једном руком и једном ногом ја сам се држао на дрвету, а другом руком и ногом испод дрвета. Био сам стегао дрво грчевито и руком и ногом. Да нисам пао тако на оно дрво, ја бих пао на дно, угрувао се и умро. Кад сам дошао себи, некако сам се испузао до земље, ухватио за онај жбун и вратио се кући. Одболовао сам мало но много сам се научио љубави Божјој од тог догађаја. Мислим, да су ми оба гласа: Иди, и: Врати се! дошли од анђела. речено ми је, да се вратим, јер је опасност преда мном. А речено ми је да идем, да би стекао искуство о томе како Бог спасава човека. Стављено ми је било да бирам, и ја сам послушао онај први глас који ми је говорио: Иди!

10. О чуду у манастиру раваница у срему

Пре три године примили смо од нижепотписаног брата Петра Козлића овакво писмо које доносимо од речи до речи без измене:

„Јован Поповић замљорадник из Шашинаца код Сремске Митровице оглувео је године 1914. на ратишту тако да на лево ухо ништа није чуо а на десно је чуо толико када му се приближи и говори над самим ухом а иначе из мале даљине па макар топови пуцали није ништа чуо. У години 1914. и 1915. лекари су покушавали на сваки начин да му помогну али је то било без успеха, услед чега је био отпуштен из војске као стално неспособан. По повратку кући исти је тражио помоћ код лекара и одлазио им ради лечења, али ту ништа није помогло и ако им је обећавао што год су затражили само да га излече. Лекари су тврдили да он не може никада прочути јер су му живци прехлађени и по њиховом уверењу да су му попуцале опне које привлаче слух.

... Али шта је људима немогуће Богу је све могуће, – но на жалост те се људи не обраћају Господу и не траже од њега помоћ у разним невољама.

Даклем исти је посве изгубио наду за оздрављење, и покорно је носио своје бреме. Али Свемогући је провидео његово стрпљење и позвао га на савршено исцељење. – Позвао га је да се покаје за своје грехе, и да му отвори најпре духовно чуло, па онда и телесно.

Пре две године постао је велики покајник, и ма да није чуо он је редовно похађао Цркву и братске скупове, трудио се да никада не изостане. Увек је био први на молитви и у Цркви и зато је примио од Господа велику награду. Ове године исти се је са браћом на скупу договорио да ће заједно са осталима ићи у манастир Раваницу. Али два дана пре тога он се разболи и реши се да не иде, али у очи тога дана када је већ скоро требало наше Братство

ићи, у први мрачак дође му човек у собу и ослови га његовим именом... „Јоване ако будеш ишао у раваницу биће добро, ако не неће бити добро...” рекавши то изашао је напоље. Чувши питао је сам себе, што би то сад било но после тога свакојако се реши да иде за Раваницу, и тешком муком дошао је у цркву Раваничку и помолио се Господу и Светом Лазару, да би му мало олакшали, и када је после тога изашао из цркве осетио је лакше, није више имао грознице и потпуно је био радостан.

... Око десет сати ноћу отишао је на манастирску чесму и када је хтео да пије воде чуо је за собом женски глас „Јоване умиј се и метни прст у уши па ћеш прочути” он је тако и урадио, одмах му је почело у ушима да страшно грми. У томе се жена удаљавала од њега, за којом је он онда почео да иде, – иста је дошла до црквених врата, – он за њом, и ушла у цркву и ту је нестала. Али после свега тога он није још чуо него само грмљавина у ушима, но сутра када се причестио одмах је сасвим прочуо и данас је већ четири месеца како чује. Његова старост је 55 година.

Како исти не зна писати то је замолио мене као свога у Христа брата да ово доставим Хришћанској Заједници у Крагујевцу и да их замолим да ово објаве преко листа свој нашој браћи и сестрама да се утврде на овоме путу и верују да је само ово прави пут.

Говорите браћо свима неверницима који не верују у чудо Сина Божјег и говоре да је све то лаж што пише у Светом Писму да је Син Божји чинио чуда, нека верују овим чудима и догађајима које Бог и данас чини са онима који верују Њега.

Описао ово чудо ја
Петар Козлић
из Шашинаца

11. Неко је викнуо

Господин Сава П. прича нам следећи догађај:

Сећам се из детињства свога једног необичног догађаја. Као ђаче враћао сам се из школе кући. Била је велика припека, и ја легнем под једно велико дрво у хлад. Легнем и заспим. Наједном чујем како ме неко виче по имену: Саво! Саво! Ја се пробудим и одазовем: Шта је, и ко виче? Погледам око себе, нема никога. Али ипак није без никога. Ту крај мене видим сколутану змију како је уздигла главу и палаца попут мене. Сав претрнем од страха. Онда скочим и у трку побегнем кући. Ко ме је викнуо, ја не знам, али знам, да онај глас није ми дошао из овога света.

Даље прича исто господин Сава, како му се после неколико пута у животу дешавало, да га неко викне по имену и пробуди из сна. То се дешавало, вели, само онда кад је нека опасност била близу; једанпут кад су говеда ушла у кукуруз, итд.

12. Чуо глас анђела

Руски часопис „Православје” у Њујорку саопштава следећи чудесан догађај који се догодио 1935. године:

Епископ за Аљаску Антонин путовао је морем у једној лађи. Лађа се разбила код једног острва у Беринговом мору. Са четири човека владика се некако докопа обале. Но ту она четворица убрзо умру. Владика ту на острву поживи 13 дана, на камену, завејан снегом. Он се непрестано молио Богу, и једно јутро чује глас ангела: „Још три дана, и ти ћеш бити

спасен”. И заиста трећи дан дођу три Алеутца, са Алеутских острва, који су били спасени са оне исте лађе. Они су отишли к својима и јавили, да је владика погинуо, те тројица у чамцу пођу да траже тело владичино. У међувремену свуда се по Аљаски и по острвима, докле је допрла вест о погибији владике Антонина, већ служиле заупокојене службе за душу његову. Но какво изненађење за оне Алеутце кад нађу владика живог? Они га узму и пренесу мотору свога чамца да га замрзлог откраве. Дуго су га тако грејали. Мислили су, да ће владици ноге и руке сигурно отпасти. Но владика је потпуно оздравио. Вратио се к својима, и сада непрестано благодари Богу.

13. О косидби на Тројице

Прича нам брат Мита Орсић из Даља, 1931. године догодио се код нас овакав случај. Један човек који се није Бога бојао ни људи стидео узме косу и изађе у ливаду на дан Свете Тројице да коси. Косио је сам у пољу. Нигде никог више на раду докле се оком може видети. Косећи тако тај човек наједном чује глас детињи. Окретао се он тамо амо, али није видео никога. Продужи посао. наједном опет плач детињи. Учини му се као познат глас, као глас његовог синчића. Ту у близини био је кукуруз његовог брата. Он остави косу и пође по кукурузу да види, какво то дете плаче. Но није нашао ништа. По том поново чује глас детињи, и позна јасно глас свога детета. Онда он остави посао и врати се кући. Кад је стигао пред кућу, чује онакво исто плакање дечје. То је плакао његов синчић, кога је он изјутра оставио здрава и весела. Ушавши у кућу, нађе дете у тешкој ватри. Те ноћи дете испусти душу.

14. Гласови у цркви

Прича се за светог Спиридона да кад је он служио литургију чуло се анђелско појање у цркви. Људи који су споља слушали то појање питали свеца, ко му то тако лепо пева у цркви. На то им он одговори да он нема никаквог појачког хора осим ако анђели не певају.

Причао нам је јеромонах Доментијан шта се њему догодило кад је једног празника служио литургију у цркви Дивостинској, манастирском метоху, украј пута Крагујевац Горњи Милановац. Није, вели, било ни једне живе душе у цркви. Чак и црквењак није био дошао. Ја сам био жалостан, и у жалости питао сам се: Боже мој, баш нема ко рећи ни амин кад ја отпочнем службу Божју! Тако ожалошћен ја сам свршио проскомидију. Тада отпочнем: Благословено царство Оца и Сина и Свјатога Духа... На једном, на моје највеће запрепашћење чујем ја многогласан и снажан одговор из цркве позади мене: Амин! Ја се окренем, но црква празна као што је и била. Сав у страху и трепету ја продужим говорити јектенију. Но више није било одговора. Од тада, вели, ја никад више нисам сумњао, да силе небеске присуствују у храму на литургији када свештеник служи.

15. О тајанственом и спасоносном гласу

Прича нам брат Никодим из Парцана, како је он обраћен вери Божјој и постао богомољац. Узео он једну њиву под кирију и посадио бостан. Кад је бостан почео сазревати, он направи колибу, метне у њу пушку, па је сваке ноћи долазио ту и ноћевао. Једне ноћи види он лопове у свом бостану. Пушка му је стајала покрај њега напуњена. Види он, како лопови иду по бостану и кидају. Никодим гневан на лопове одмаххвати своју пушку и стави уз раме на готовс да пуца. На једанпут чује он глас, како му гласно виче: Никодиме, види шта ти је то у пушци! Чувши то Никодим испусти пушку из руку. Почне се чудити чији је то глас и откуда. Обазре се око себе – нема никога. Погледа опет у бостан, а то лопови дрско шетају и кидају. Помисли Никодим, да је нешто пречуо, па се опет маши за пушку да пуца. Но чим се машио опет чује глас: Никодиме, види шта ти је то у пушци! Он се веома зачуди, ко му то говори.

Почне свуда око себе гледати и разгледати, али нигде никога. А лопови све слободније и безобразније иду по бостану и кидају. Видећи њихову дрскост и безочност, Никодим се толико наљути да реши одмах да пуца право у њих. Чврсто стегне пушку и нанишани, али – опет исти глас: Никодиме, види шта ти је то у пушци! Тај глас прође кроз цело тело његово као нека струја, и он онда стави кундак на земљу, исправи пушку, узме шипку да увуче у цев. Кад је то покушао, али гле, шипка не иде у цев! Никодим онда почне испитивати, и шта нађе? Нађе цев од пушке напуњену земљом и камењем и добро набијену. Тада он разумедне, да је овај глас био од Бога. Шта се догодило? Очигледно, лопови су дошли преко дана и запушили цев од пушке, тако да ако би Никодим пуцао на њих, цев би прсла и он би сам себе ранио и убио. Сада Никодим је све ово разумео. Он остави пушку и заборави на лопове, који узму накрађено и оду. Целу ту ноћ је преплакао. Сећао се својих грехова и милости Божије и све је плакао. Од тада је Никодим почео редовно ићи у цркву. И због тога се уписао у богомољачки покрет.

16. Чуо глас: Не уби!

Неки Рајко Н. из Великог Орашја испричао нам је ово чудо:

Хтео сам, вели, убити свога стрица због неке заваде око винограда. И једне ноћи решим се да то учиним. Била је месечина. Ја станем у сенку под једно дрво крај друма, којим је мој стриц требао проћи. У рукама сам држао секиру, и чекао. Наиђе мој стриц. Ја замахнем секиром да га ударим по глави, но у том тренутку чујем један силан и страشان глас: „Не уби!” Мени клонуше руке, и ја испустих секиру. Мој стриц оде, као да ништа није чуо, а ја остах у сенци. Нигде живе душе није било на том месту нити у околини. Чудио сам се, ко ми викну онако страшно. Ко је да је, спасао ме је од смртога греха. А ја сад тврдо верујем, да је оно био глас мог ангела хранитеља.

17. Тајанственим гласом спасена од грома

Прича нам једна чобаница из Љубићког среза, како је често пута била пробуђена гласом од сна кад би њене овце отишле у штету. Ја сам је онда упитао, да ли је кадгод у будном стању чула такав глас који није од људи. На то она исприча, како је једног дана пала велика киша, а она се склонила под неко дрво. наједном чула је где је неко викнуо гласно и јасно: Неранца, бежи одатле! Она побегне испод дрвета, но тек што је одмакла неколико корака, проломи се страشان тресак иза њених леђа. Гром је ударио у оно дрво, испод ког се она тек била удаљила.

Много оваквих случајева дошло нам је до сазнања.

Неколики библијски примери тајанствених гласова

Глас Адаму. Када прародитељи сагрешише Богу у Рају „зачуше глас Господа Бога”. И рече Адам: „Чух глас твој, па се поплаших” (I Мојс. 3, 8 –).

Глас Мојсеју. Кад је Мојсеј чувао овце на Хориву, виде купину у пламену како гори а не сагорева, и чу глас из купине: „Мојсије, Мојсије! А он одговори: Ево ме!”

Глас Самуилу. Према своме завету Богу Ана, Самуилова мајка, предаде свога сина првенца у храм на службу. У то време беше старац Илија првосвештеник и чувар ковчега завета. А синови Илијини беху врло опаки и неваљали. И Господ изабра дете Самуила, да преко њега јави вољу своју. Једне ноћи када Самуило спаваше, чу како га неко по имену виче. „Ево ме!” одговори мали Самуило и отрча до старца Илије, па упита: „Што си ме звао?” „Нисам те ја

звао, иди и лежи”, одговори му Илија. Оде дете и леже спавати. Но опет му дође глас, и опет се он одазва: и опет отрча ка Илији. Тако и трећи пут. Најзад сазнаде првосвештеник, да се то сам Бог јавља преко детета, па рече детету, да ако га још једном викне одговори: „Чује слуга твој, говори Господе!” Тако се и догоди. Када Самуило поново леже, дође му глас: „Самуило! Самуило!” А Самуило рече: „Говори, чује слуга твој!” Онда му господ нареди све шта треба да каже првосвештенику (I Самуил 3 –).

И даде се праведном Самуилу да још много пута доцније чује глас Господњи где га зове и упућује. Тако рече му Господ да поможе Саула за цара. По том рече му Господ да саопшти Саулу да је због греха одбачен. По том дође му глас да помаже Давида за цара.

Глас пророку Илији. Када свети Илија беше пао у велику тугу због злобе људске и удаљио се од људи и склонио се у пећину на брду Хориву, тада „гле дође му глас говорећи: шта ћеш ти ту, Илија?” Познавши глас Господњи Илија се пожали, како је он сам остао у Израилу са правом вером у Бога док је све остало пало и поклонило се идолима. Онда му рече онај глас: „Седам тисућа их је у Израилу који ни једном не савише кољена пред Валом” (I Царев. 19.).

И још много пута „дође ријеч Господња Илији Тесвићанину.”

Глас војсци Сирској. Када војска цара Сирског ратоваше на Израил, и у рату напредоваше, најједном једне ноћи чу се страшна лупа и хука у логору Сирском, те се војска Сирска уплаши, збуни и побеже. „Јер Господ учини те се у околу Сирском чу лупа кола и коња и велике војске, те рекоше један другоме: ето цар Израилев најмио је на нас царева Хетејске и царева Мисирске да ударе на нас! То се подиглоше и побјегоше по мрају оставивши шаторе своје и коње своје и магарце своје – и побјегоше” (II Царев. 7, 6 –).

Глас (или реч) пророцима. За све пророке каже се, како чуше глас Господњи, или како им дође реч Господња. „И дође ријеч Исаија од Господа”. „И дође ријеч Гаду”. „Тада одговори Господ Јову из вихора и рече”. „Ријеч која дође Јеремији од Господа”. „Овако ми рече Господ”. Пророк Језекил каже: „И чух глас некога који говораше: сине човечији, устани на ноге да говорим с тобом”. Слично и пророк Данило: „И чух глас човечији наред Улаја, који повика и рече”. „Ријеч Господња која дође Осији”. „Ријеч Господња која дође Јоилу”. „Дође ријеч Господња Јони”. „Ријеч Господња која дође Михеју, Софронији, Агеју, Захарији, Малахији”, итд.

Глас на Јордану. Када се Господ Исус крштаваше на Јордану руком Јовановом, „гле, глас с неба који говори: ово је син мој љубазни, који је по мојој вољи” (Мат. 3, 17). Такав исти глас чули су апостоли на гори Тавору приликом преображења Христовог (Мат. 17).

Глас Савлу. На путу за Дамаск јави се Савлу гонитељу хришћана светлост велика и дође му глас: „Савле, Савле, шта ме гониш?” И људи који бежаху са Савлом „чујаху глас а не виђаху никога”. Тај тајанствени Господњи глас учинио је преокрет у животу Савлом: од гонитеља он је постао апостол. (Дела Апост. 9.).

Глас Јовану. Овако сведочи јеванђелист Јован о тајанственом гласу који му откри све тајне до краја времена: „Ја Јован бијех на острву које се зове Патмос, за ријеч Божју и за свједочанство Исуса Христа. Бијех у духу у дан недјелни, и чух за собом глас велики као трубу која говораше: ја сам алфа и омега, први и пошљедњи”, итд.

Ми нисмо овде навели све библијске примере тајанствених гласова; има их много. Навели смо само неколике, колико да читаоци виде и увере се, да су силе небеске из онога света од памтивека дејствовале на људе помоћу тајанствених гласова, то јест преко гласова без

телесних и материјалних органа. Такви гласови нису престали ни данас да се јављају и да дејствују на живот људски.

Не говори ли апостол Павле: *Има на свијету много различнијех гласова, но ниједан није без значаја* (I Кор. 14, 10)?

Тајанствени гласови, који су се у сва времена јављали људима, па и данас јављају, сведоче да ми нисмо сами; да постоји један велики и моћни духовни свет изнад овог света. Речју, да је Бог с нама.

*С нама је Бог!
Емануил!*

IV О Божанском промислу

Овде мислимо навести само неколико примера, који јасно показују дејство Божјег промисла у животу људском. Сав строј света, сви покрети, сви догађаји, сведоче о дејству Божјег промисла. Људи са јаком вером, са богомудрим расуђивањем, са чистим и визионарским погледом на свет, не потребују неке нарочите и изузетне примере који сведоче о Божјем промислу. Они се осећају окружени и прожети таквим сведочанствима са свих страна. Не ради њих, него ради оних који су још слаби и колебљиви у вери износимо ми ове примере:

1. О лешу пред кућом

Читамо саопштење † попа Лемајића о исповести једног осуђеника. (Види „Мали мисионар“.) Тај осуђеник причао је, како је у злоби својој направио неред и покварио једну свадбу. Кад је направио гужву, побегне, а стриц невестин појури за њим. Стриц изгуби његов траг и залута негде, а брат невестин, дечко од 15 година пође да виче свога стрица. Па кад дечко угледа у ноћној тами човека, помисли да је то његов стриц. Међутим то је био онај разбојник. „Стој! Чекај! Врати се!” викао је дечко. Разбојник помисли, да се то на њега односи, врати се, и ножем закоље дечка. Онда је седео код дечка до поноћи, па узме леш и однесе под стричев прозор, а крвав нож убаци кроз прозор у стричеву собу. На основу таквог налаза стриц дечекав буде осуђен на 10 година робије. А разбојник је продужио своје недела умножавати. Но догоди се једне ноћи: неко убије човека и донесе и остави под прозором тога разбојника. Сутрадан на основу таквог налаза разбојник дође пред суд. Но за чудо он се на суду није бранио него је *признао*, мада није био крив за ово убиство. Сам је себи говорио: ако нисам крив за ово убиство, крив сам за оно – свеједно. И тако буде осуђен на робију.

2. О чудесно сачуваној икони Богоматере

Марта 8. година 1898. догодио се следећи случај у граду Курску, у цркви у којој је стајала икона Мајке Божје звана „Знаменскаја”. Четири студента револуционара – да би доказали да је светиња ништа – поставе под саму ту славну икону паклену машину. Машина срећом ноћу експлодира кад у цркви није било никога. Потрес је био страховит и разорење огромно. Врата и прозори и гвоздена решетка пред иконом и чираци и кандила – све оде у парампарчад. Дрвена направа са кубетом, у којој је икона стајала сва буде изломљена у мала парчета као самлевена. Само и једино – икона Божје Матере остане нетакнута. Сличан случај са једном иконом Божје Матере причао нам је генерал Цоловић. Но о томе на другом месту.

3. Повест о једној светогорској икони

Прича нам генерал Цоловић следећи поучан случај: Отишао је неко од војника са Солунског фронта у Свету Гору да се поклони светињама. Кад се вратио донео је генералу једну омању дрвену икону Свете Богородице. Ту икону генерал је веома ценио. Једног дана Бугари изненадно нападну српску војску. Њихова топовска ватра била је страшна. Генерал нареди – хитно повлачење. Свом посиљном заповеди, да брзо спакује ствари из шатора и на колима превуче у позадину. Војним потрпа многе ствари у један велики сандук. Ту је било и много дувана, сардина, посуђа и других разноврсних ситница. Ту метне војник и ону икону. Кад су кола кренула, удари граната у сандук, а војник скочи и побегне. Доцније Срби потисну Бугаре и врате се на пређашње позиције. Кад дођу до оног сандука, а оно сав се сандук ућумурио од ватре. И дуван и све остало претворило се у гар и пепео. Кад су разгрнули гар и пепео, нашли су ону *дрвену* икону Мајке Божје целу и неповређену!

4. О обраћању Богу

У манастиру Тавни јавно се исповедао Вељко Тадић из Јегинова Луга. „Нисам знао за Бога. Кад сам био у војсци саблазни ме нечастива сила због мога безверства, те узмем из државног магацина неколико пари нових цокула. Но после тога убрзо будем ухваћен, суђен, осуђен, и по издржавању апса пуштен кући. Ја сам се толико постидео од тог свог недела, да сам намислио сам себе убити. И пуцао сам на себе из пушке и – промашио. Почнем се чудити, како сам могао промашити, и дођох до уверења, да ме је сам Бог сачувао. Он, Творац мој, није хтео моју смрт него моје покајање. И ја сам се покајао, заплакао и исповедио. Моје покајање вратило ме Богу и души. Моје покајање било је за мене ново рођење. То ново рођење донело ми је светлост и радост животу. Богу нека је слава и хвала увек и навек. Амин”.

5. Повест о човеку који се зарекао не славити Светог Николу

Неки брат од Пожаревца славио је светог Николу као крсну славу. Славио га још и на Крфу у изгнанству. Кад је војска српска превезена на Солунско бојиште, онда су многи војници и надаље продужили славити своје крсне славе, а неки су одустали. Тако и брат Пожаревљанин одустане славити свог светог Николу. Говорио је својим друговима: Што да га славим кад ми не помаже? Кад се вратим кући славићу онога свеца који ме доведе кући у слободну земљу, и то баш онога који падне у дан мога повратка дома. 1918. године настала је офанзива, и наша војска до зиме вратила се кући. Стигне кући и онај брат Пожаревљанин. Заборавио је и да броји дане и да мисли о данима. Кад стигне ноћу кући, а оно у његовој кући гори славска свећа. Шта је ово? упита он жену. Па наш свети Никола, одговори му жена. Зар не знаш да је сутра свети Никола? Веома задивљен брат Пожаревљанин застиди се што није славио светог Николу на бојишту. И увери се, да је жив Господ и да је свети Никола жив, и да свуда и свагда треба држати своју крсну славу.

6. Поколебан па утврђен у вери

Како је необичан и драматичан живот свакога човека, који има јуначну борбу за душу своју. Монах Пахомије из манастира Свете Богородице у Сливници (Преспа) прича нам, како је живео од почетка. Мајка му је остала удова, и он као дечак ишао је у цркву и волео цркву. Рекли су му, да је боље за њега да иде на занат него у школу, пошто има много школованих. И он је ступио у трговину код једног католика, који ништа није веровао. Људи с којима је долазио у ближи додир утврдили су га у безверству. Говорили су му: Као што ти имаш своју трговину, тако и попови своју! То је вера! И он је поверовао. И четири године није ишао у цркву, нити се Богу молио. Једног дана кад је дошао кући, затекне неког секташа баптиста, како говори с његовом мајком о вери. И тај секташ остави једну Библију на читање мајци и њему. Он почне читати, и све што је читао, палило је срце његово као жива истина. Опет је

навратио онај секташ, да га придобије за своју секту али младић се тргне и одбије га. „Код нас је већа љубав него код православних”, рекао му је секташ. „Кад је тако, одговори му младић, зашто се ви не причешћујете из једне чаше, него сваки из засебне чаше?” Кад га је секташ позивао, да се крсти, он одговори, да је једном крштен.

7. О болести као средству за духовно оздрављење

Прича нам исти тај Пахомије, како је после тога једнога дана наједном ослепио. Легао је у постељу. Прогледао је, но кад је покушао да устане, опет је ослепио. Онда је он остао дуго у постељи. Био је ослабио и измршавио. Његови су га слабо пазили. Онда он завапије Богу, да му поврати здравље, па ће он цео свој остали живот Њему посветити. „Целога себе Теби ћу дати, Боже!” рекао је он, премда, признаје, у то време сам није знао шта то значи. Но Бог му поврати здравље. Једнога дана он се обрати неком свештенику за савет. На име, рекао је он свештенику, да му је Бог повратио здравље, па сад не зна какву би жртву он требао да учини. Свештеник му рекне, да однесе у неки манастир нешто на дар. Он купи зејтина и свећа, па пође у манастир Хопово. Но изгуби пут, па је дуго лутао, и најзад избије из шуме пред манастир Ремету. Кад је предао што је донео, рекну му калуђери, да су баш у том тих дана оскудевали. Старешина је био Рус. Пошто је дуже разговарао са старешином, овај му рекне: „Зашто се сав не посветиш Богу? Зашто целог себе не предаш Господу?” Истоветне речи, које је он некад изрекао у молитви Богу кад је просио здравље и дао завет! То је определило младог Николу (тако се онда звао) да пође у манастир и постане монах.

8. О дејству промисла Божијега

У житију блаженог Јеронима читамо о случају који је привео овог великог мужа у веру Христову. Јероним је био паганин, и није помишљао мењати веру. Мислио је бити адвокат. И с том намером кренуо је на пут из Аквилеје у Галију, у град Трев. При поласку из Аквилеје замоли га његов друг, Руфинус (који је био већ крштен), да му набави у Галији две књиге знаменитог богослова Илариона Поатиевског: Тумачење псалама и Књигу о саборима. Јероним набави те књиге за свог друга. Но почне их сам читати, и толико се одушеви науком хришћанском, која је била изложена у тим књигама, да је обе те књиге преписао, и решио крстити се. И заиста кад се вратио из Галије, Јероним се крстио.

9. О смрти у дане омиљених светаца

Свети цар Константин много је ревновао за истинито учење о Светој Тројици. Он се упокојио на дан Свете Тројице (337. године). – Свети Климент Охридски много је волео светога великомученика Пантелејмона. Овоме свецу он је и храм сазидао у Охриду. И, за чудо, упокојио се свети Климент баш на дан светог Пантелејмона 27. јула (по православном календару). – У манастиру светог Јована Владимира показују гроб некога Бошковића, православног човека од Скадра. Тај Бошковић је дуго боловао од неке тешке болести, и није се могао излечити никаквим начином земаљским. Рекну му, да иде на њивот светог Владимира (22. маја), јер је велики чудотворац, и помоћи ће му. И заиста, помогне му, те Бошковић потпуно оздрави. Онда се он реши да сваке године одлази о слави манастирској у манастир светог Владимира. Тако је стално и чинио. Најзад пожели у старости да умре на сам дан свечев, што му и буде од Бога дано. Једне године о слави манастирској Бошковић је до подне служио као и ранијих година око трпезе народне а после подне упокојио се у Господу.

10. Како је један лекар постао побожан

Прича нам један доктор од Алибунара, како је промислом Божјим постао побожан и примио веру као неоцењиви бисер. Он никад, вели, није постио. Није му долазила чак ни помисао да пости бар један дан. Но догоди му се у један петак, да падне и сломи руку. Једва руку намести и излечи, кад опет у петак падне и сломи ногу. Таман га та беда прође, кад опет у петак удари га нека грана у шуми по очима, те му повреди очи. По том га у петак заболела глава. Па опет у петак добио грозницу. И тако редом. Најзад почне он размишљати о томе зашто му се толике беде догађају све у петак. Кад је о том питао своју мајку, рекне му ова одмах, да је то сигурно зато што он никад у петак не пости. Онда доктор почне редовно постити сваког петка. По том узме и среду да пости. По том почне ићи у цркву на молитву. По том почне читати побожне књиге. Најзад се упише у Хришћанску Заједницу, и стане у ред најпобожнијих људи у своме месту, који је отворено јављао веру Божију као нешто неопходно и спасоносно.

11. Решење питања помоћу јеванђеља

Причала нам Милка Шећерова из Санада у Банату – кад смо путовали за Свету Земљу – како је она добила дозволу од мајке да може поћи на хаџилук. Милка је удовица и има једног синчића. Никад нико од њене фамилије није ишао у Јерусалим. А она је много желела да пође. Једнога дана чује Милка у цркви како свештеник објављује да ће те 1930. године бити поклонички пут за Свету Земљу. У њој се разгори срце жељом да и она пође. Вративши се из цркве кући, Милка каже мајци, да она хоће да иде у Јерусалим. „А шта ћеш чинити с дететом?“ упита је мајка. Милка се замисли, па онда оде свештенику и упита, да ли би она могла и своје дете од три године повести собом? Свештеник јој одговори, да је то врло ризично, пошто је пут далек и тежак. Врати се Милка кући тужна, и опет отпочне разговор са својом мајком о путу, молећи мајку да се она стара о детету до њеног повратка. Мајка се бојала да прими ту дужност и отказивала се. Онда Милка узме Јеванђеље, рекавши мајци: Да видимо, каква је воља Божја! Помоли се кратко у себи, па отвори Јеванђеље. Чим отвори падне јој поглед на ове речи, које она гласно прочита пред мајком: *Ко прими једног од ових малих, мене прима*. Кад мајка чу ове речи, као од самога Христа, она се уплаши, па одмах изјави, да ће она чувати дете а Милка нека иде у Свету Земљу. Тако је Јеванђеље решило ову ствар.

12. О човеку који је мрзео манастире

Неки наш чиновник сретне се у време Светског Рата као избеглица с једним калуђером, такође избеглицом, у Француској. Калуђер у крајњој оскудици позајми од тог чиновника неколико златника. Кад се рат свршио, и чиновник и калуђер врате се живи у отаџбину. Онај калуђер никад није хтео вратити дуг чиновнику, због чега овај страшно омрзне све калуђере и све манастире. Но догоди се, да једне године лекари препоруче ослабљеном чиновнику бању Овчарску. Стари и болесни чиновник је био принуђен становати у манастиру, што њему у почетку нимало није било мило. Но љубазност и доброта старешине тога манастира освоје га и пробуде код њега поштовање и према калуђерима и према манастирима. По промислу Божјем тај чиновник умре у том истом манастиру у бањи. Жена га погребне код манастира с намером да га ускоро пренесе у Београд у фамилијарну гробницу. И кад је све припремила за пренос, види она у сну свога мужа, који јој заповеди, да га нипошто не преноси из манастира. „Остави ме, рекне он; овде где сам. Јер је ово свето место”.

13. Повест о задржању од погибије

Прича нам прота Данило Шиљак из Пријеполја чудну причу, како је једном био спасен мањим злом од већег зла. Мој рођак, вели, поп Игњат Шиљак понекад је свраћао у кафану и волео попиту. Било је то у Пљевљу. Једнога дана 1921. године био је пазар у вароши а

сутрадан Томиндан. Ја сам био позват у село Милошиће једном парохијанину на славу. Требао сам кренути из Пљеваља то поподне. Но у чаршији сретем ме поп Игњат, с којим сам се ја ретко дружио а поготову у кафану заједно са њим никад нисам свраћао. Поп Игњат ме позва у кафану, и ја не знам ни сам како пођох са њим. Он навали да пијемо вино. А он је волео да пије. Почнемо пити, и продужимо до саме ноћи. Устанемо загрејани пићем, и разиђемо се. Кад дођем кући, ја се почнем спремати на пут у Милошиће, да путујем ноћу и да осванем код оног свечара. Али ми се мајка одлучно успротиви да идем ноћу, и ја легнем спавати. Кад сутрадан на Томиндан, а то нам стиже зао глас, како је чувени хајдук Хусејин Бошковић заустављао на друму свет који се враћао са пазара, отимао и пљачкао све купљене ствари и новац, а све за мене распитивао. И ето, да ме поп Игњат и његова кафана нису задржали, ја бих погинуо!

14. Повест о нађеној полурубљи

У књизи о др Џон Моту напечатено је писмо једног руског студента о доживљају приликом Мотове посете Русији. Писмо гласи: „Ја сам желео да дођем на предавање г. Мота, али ми моја сиромаштина на то није никако дозвољавала. Иако је улазна цена била врло ниска, ипак је мени било немогуће. Ја нисам имао новаца ни хлеба да купим, камо ли да платим улазницу за предавање. Али провиђење ми је помогло, да чујем из уста г. Мота Истину. „Духовна и морална немоћ” понављао сам ја читајући програм предавања у излогу једне књижаре. Ја сам толико био потонуо у своје мисли, да сам оборио главу земљи, и гле – пред мојим ногама светлила се једна пара, пола рубља, из снега и блата. Чинило ми се најпре, да ме очи моје варају, али не, то је био истински новац. Развеселио сам се, и одмах сам промислио, да купим хлеба, али изненада дође ми мисао јеванђелска: „не живи човек једино од хлеба”. Уђем у дућан и купим четири улазнице за четири предавања. Издао сам за то 45 копејки, а за преосталих 5 копејки купих хлеба. Тако сам ја био нахраћен и телом и душом. Та необична ствар која ми се догодила толико ме је узбудила, да сам се решио оставити све земаљске бриге и посветити се сав, душом и телом, на службу Христу”.

15. Повест о коцки

Стоји записано у житију светог Тихона Задонског († 13. августа 1783. године) како је тајанственим Промислом изабран за епископа. У онај дан кад је у Петрограду у Светом Синоду био избор епископа за Воронеж, Тихон као архимандрит служио је литургију у граду Тверу. Била је архијерејска служба. И када је архимандрит приступио проскомидији и рекао архијереју (Атанасију): „Помјани мја, Владико свјати!” помену га архијереј речима: „Епископство твоје да помјанет Господ Бог!” По том се владика трже видећи да је погрешно и рече: „Нека Вам да Бог да будете епископ!” Тога дана, дакле, био је избор епископа у Петрограду. Метали су коцку. Било је седам кандидата. На једном ће рећи митрополит: „Хајд да ставимо и тврског ректора архимандрита Тихона”. Други су се најпре устезали говорећи, да је Тихон још сувише млад. Ипак су се сагласили и написали име Тихоново као осмог кандидата. Три пута су вукли коцку и сва три пута извучено је име архимандрита Тихона. Није ли то заиста промисао Судбодавца Господа: да га оног дана као случајно архијереј на служби освоји епископом, и да његово име дође као случајно на осмо место, и да сва три пута његова коцка буде извучена?

16. О чудесном и спасоносном предосећању

У својој књизи „Прорицања” наводи Макс Кемерих и овај пример: Професор математике Бем није нимало био сањалица, што му већ и његово занимање забрањује. Једно после подне седео је тај професор у неком друштву, кад на једном осети неки нагон у себи да одмах иде својој кући. Он је сам себи давао разлоге како не треба да се удаљује пошто нема никаква

посла у то време код своје куће. Али онај тајанствени нагон био је јачи од свих његових хладних резоновања. Диже се, дакле, и оде својој кући. Кад је ушао у своју собу, обазрео се тамо амо и нашао је све у реду ништа особенога. Но сад му дође унутрашњи нагон, да свој кревет премести са средине собе у један угао собе. Опет је професор почео себи давати разлоге, како он не треба то да чини, али узалуд. Нешто изнутра гонило га је да превуче кревет на друго место. Онда он позове слушкињу те пренесу кревет на другу страну у један угао собе. Учинивши ово Бем осети мир у души својој, па се весео врати опет у оно друштво. Око 10 сати дође он кући на спавање, легне и заспи. Али кад је било поноћи неки тутањ пробуди професора. И шта види? Срушио се таван баш на оно место где је раније стајала његова постеља! И то није пао само малтер, него једна тешка греда, заједно са малтером.

17. Свето Писмо у огњу неизгорело

У селу Орашју срез темнићи (моравска бановина) једном младићу, који марљиво чита Свето Писмо и који се стара да држи закон Божји, отац је строго забрањивао пут побожности. Из мржње према побожности он једног дана дохвати све његове побожне књиге, житија светих и наш друштвени лист и баци у ватру мислећи да ће тако сина одвратити од Бога. Марта месеца он му нађе и Свето Писмо и баци у ватру у шпорет. Десет дана прошло је. У шпорету је сваког даналожена ватра, пекли су хлеб, кували јело и друго. Једанаести дан снаја тога младића чистећи шпорет од пепела извади и Свето Писмо које није било изгорело. Истина мало је нагорело али се добро може да чита. Бог је хтео и на видљиви начин да докаже да Његову свету реч нико не може да угуши.

Бачина. *Божин Ракић*

(Хришћанска заједница Крагујевац)
Број 6. Јуни 1932. год. страна 1213.

18. О предосећању глувонеме девојке

Макс Кемерих у својој књизи „Пророчанства” наводи још и овај случај, који ми укратко доносимо: „Госпођа од Бомона прича овај догађај: Отац мој уговорио је једном да се са неким друштвом изведе лађом од Руана до Пор Ст. Квена. Кад је дошло време да крене – а то је било после ручка – наједном сестричина мога оца, која је била глувонема, стане леђима уз врата и није дала моме оцу да изађе. Она је давала знаке рукама и урликањем. Отац је лагано уклонио моју сестричину од врата и хтео изаћи, али ова падне на колена и почне га преклињати виком и плачем, да не иде. Зачуђен овим отац мој реши се, да не иде на лађу. Он извести своје другове да и они одустану тога дана од путовања, али га они не хтедну послушати. Шта се по том догодило? Тек што је лађа била на пола пута, пукне на двоје, и путници падну у воду. Многи се подаве, док само њих неколико се спасу пливањем до обале.

Библија и промисао

Библија, или Свето Писмо Божије, од почетка до краја, јесте књига Божијег промисла. И кад би хтели наводити примере Божјег промисла из те књиге, морали би је сву преписати од корице до корице. И како су јасна и чудесна дејства Божјег промисла! Не зна човек чему више да се диви: да ли Божјем промислу при стварању света, или у руковођењу народа кроз историју, или у искупљењу рода човечијег, или пак старању Божјем о најситнијим стварима и догађајима. Заиста Библија је најизразитије сведочанство Божјег „прста” у судбама људи и народа, у животу и кретању природе, у драматичном заплету и расплету догађаја и збивања. Божје присуство видно је и очигледно свуда, било у ставу помагања или сузбијања, одобравања или осуде. То је видно и очигледно и у Старом и у Новом Завету. Свуда Бог; и

свуда дејство Божје. Разлика је само у томе, што је Старим Заветом проречен и предвиђен и предизборан Онај који се у Новом Завету јавио телесно међу људима. Онај коме је име Емануил.

*Емануил!
С нама Бог!*

V Казне Божије

Навешћемо сад неколико примере казне Божије над онима који су газили закон Божји. Као што се нико не може ухватити за напуњену електричну жицу и остати неповређен, тако не може нико огрешити се о морални закон Божји и остати неосакаћен или чак неумртвљен. Јер је на моралном закону постројио Творац сав видљиви и невидљиви свет.

1. Преплетено ткиво живота

Од једног господина у Врњачкој Бањи чули смо ову чудну и страшну причу: Морал те приче јесте: правда гмиже али стиже! Нека госпођа кренула за Врњачку Бању. Спремила три куфера ствари, и тако допутовала на Врњачку станицу. Рекне једном сиромашном носачу, да јој изнесе ствари и дотера у бању на простим колима. Међутим та госпођа није се обазирала на своје ствари. Она је заиста била спремила код своје куће три куфера, али кад је кренула само су два куфера изнета из куће и стављена у воз. Она је пак живела у мисли, да сва три куфера путују заједно с њом. И тако дакле онај носач дотера за њом у Врњачку Бању два куфера колико је био и нашао. Када госпођа види два куфера а не три, она почне викати на носача, како је он утајио трећи њен куфер. Изненађени носач бранио се говорећи, да је у њеном одељку у возу нашао два куфера а не три, и да није могао донети три кад је било свега два. Наравно, да госпођа није томе поверовала, него разгоропади се и позове полицију у помоћ. Полиција одмах ухапси оног сиромашка. За све време док је био у апсу, стражари су га тукли и мучили, само да би признао и казао где је сакрио трећи куфер. Најзад једне ноћи један од стражара ухвати сиромашка за гушу и почне га давити, да би изнудио признање. Иначе изнемогао сиромашак изгуби свест при овом гушењу, падне на земљу и преда душу своју Богу. Тада се уплаши онај насилник, па да би своје дело прикрио, нађе конопац и обеси о греду мртво тело носачево. Сутрадан је комисија сишла у апс, утврдила да је носач „извршио самоубиство вешањем”, и ствар је бачена у архивску прашину. Када се она госпођа врати својој кући, нађе трећи куфер код куће. А онај стражар напусти службу и оде у своје село да живи. Сиромашни носач пак оставио је после себе сина, који је постао шофер. Једнога дана овај шофер терао свој аутомобил друмом. На друму се сусретне са неколико сељачких кола, напуњених сеном. Он почне свирати, да се кола склањају. Сељаци почну гурати волове у страну. Но један од сељака искочи испод сена и право пред аутомобил. Кола га оборе и прегазе на мртво. Тај погинули сељак, под колима сина оног носача, био је исти онај стражар који је једног носача удавио!

2. О насилним беговима

Причали нам у Херцеговини о томе шта се некада догодило бегу Љубовићу. Овај бег позвао мобу на Прокопијев дан. Рекну му хришћани: Данас је, беже, дан светог Прокопија, ми не би хтели да радимо, јер слаavimo. Одговори бег Љубовић презриво и љутито: Какав свети Прокопије! Хајде па жањи! Уђуте људи и уздишући почну жњети. Но од подне навуче се облак и почне тутњати. Наједном се страшно замрачи и удари гром у кућу бега Љубовића, те му уби два сина.

Прича нам неки Пудар из Локова код Стоца о Алипаши Ризванбеговићу. Зна се како је силан био овај паша. У својој сили нареди он, да му се доведе 60 људи, да их обеси о једној крушци. Сејмени његови доведу му 60 везаних рајетина. Паша викне, да их дижу и вешају о гране крушке. Тада се један од њих 60 робова помоли Богу и рекне: Господе, зар ћеш ти дозволити ово? Ако имаш милости, сачувај нас! Тако рекне у молитви један од њих шездесет. У том часу загрми и удари гром у крушку, па у колено пашино. Алипаша јекне од бола и ухвати се за колено. Онда викне сејменима, да све људе одреше и пусте кући да иду. Још пред свима призна и рекне, да га је Бог казнио. Одвели су га кући и саветовали да се лечи. Али паша одговори, да не може човек излечити кад Бог рани. „Од сада ћу се, вели, звати Топал паша” а то на турском језику значи – Богаљ паша.

3. Полудела због оскврњења светиње

Нека старица Ана Гојска сматра се киторком Почаевског манастира. Своје имање завештала је она том манастиру заједно са чудотворном иконом Богоматере, која је раније код ње била. Но њен рођак Андреја Фирлеј почео је отимати имање од манастира, комад по комад. Најзад се дрзнуо, па је из манастира узео и ону икону, путир и свештеничке одежде. Са својом женом бесно се проводио, непрестано по гозбама и забавама. Кад је једном код њих био пир, и кад се у највећем јеку играло и беснило, жена Фирлејева удаљи се за час од гостију, па се поврати са епитрахилем о врату и путиром у рукама. Из путира наздрави она гостима са вином токајским. Тада преда путир другима да се ређају. Но у том часу она падне на земљу. Кад су је дигли, она је почела рикати и дерати себи хаљине и гристи своје месо зубима. Полудела је. Муж ју је водио од лекара до лекара, но ништа није помогло. Најзад вратио је чудотворну икону манастиру заједно са црквеним стварима. А жена је у лудилу умрла. – Ово нас подсећа на цара Валтазара, који је на пиру наредио да се донесу златни судови из храма Соломонова и да се из њих служе његови пијани гости. Тада се јавила непозната рука у ваздуху која је написала на зиду: Мене, Мене, Текел, Уфарсин. И те ноћи би убијен у своме двору цар Валтазар.

4. О пропасти неправедног блага

Ових дана објављен је у новинама поучан случај са једним човеком од Цариброда. Тај човек дочепео се нечијег блага, све претворио у хиљадарке, па у бризи како то да сачува метне новац у сламу од сламњаче на којој је спавао. Једног дана отпутовао тај човек негде на цео дан, па се вратио доцкан увече. Да би га обрадовала жена му каже, како је уредила постељу, просула стару сламу па нову ставила у сламњачу. – Па ти се мене упропастила! викне муж. И каже жени, шта је држао у сламњачи. Страх мужа пређе и на жену. Упита муж жену, где је просула стару сламу, а жена одговори, да ју је положила пред краве у штали. Брзо оде у шталу, где су им биле две краве. Но – слама поједена! Тада човек распори обе краве, и шта нађе? Нађе само парчета од појединих банкнота. И тако пропадне му и неправедни новац и краве. И краве – као интерес на неправедно стечено!

5. Повест о кривоклетнику

Причали су нам у срезу студеничком о једном кривоклетнику и о страшној казни Божијој. Неки Браовић, веле, био је човек јако осион. Живео је у завади са многима. Једном погна се он по судовима са неким комшијом својим, нешто око међе. И најзад суд позове Браовића да се закуне, да је спорно имање његово а не његовог суседа. И Браовић се закуне криво. У то време, тога истог дана, његов син је секао дрва испред куће. И баш у часу кад се отац заклињао криво у суду удари једна цепка сина по оку и истера му око. И тако младић због очевог греха остане ћорав за навек.

6. Како је изгорео дућан крадљивцу

Прича нам један Призренлија овај догађај из последњих дана турске владавине. Био код нас у Призрену добро познати Ј. мунџија. Држао је дућан у граду и био тотор цркве св. Василија за Призреном. Више година он је био тотор при тој цркви. Народ је у то време обилато прилагао цркви, нарочито тој цркви св. Василија где су се многа чудеса јављала. Но тотор од приложеног новца давао цркви само један део, а други део узимао себи. Тако се он разбогатио и стао у ред првих чорбација Призренских. Једне ноћи стану топови пуцати. Сви скочима да видимо шта се догодило. Кад – а оно пожар. Потрчимо у чаршију. Пожар у дућану Ј. мунџије. Пламен се извија на све стране. Поред мунџиног дућана и други су дућани, под једним истим кровом. Али само мунџин дућан изгоре сав до земље, а оближњи комшијски дућани осташе читави. После тога одемо мунџиној кући. Упита га један трговац: Да ниси Ј., крао паре од св. Василија? Мунџија се намршти па одговори: Нисам крао, али сам узимао и служио се, а давао сам и другима да се служе. – Чувши то сви ману главом у знак сумње, па се разиђу.

7. Повест о умирућој маћехи

Прича нам прота С. из Тополе о тешком боловању једне жене у његовој парохији. Дуго је, вели, боловала. Муж је потрошио много на лекарије, но олакшања није било. Лежећи дуго у ватри, она се жена сва исушила, и месо јој се смакло са костију од болести и лежања, те су јој се провиделе кости. Најзад поручи она по свештеника. Кад свештеник дође, она се исповеди. Кад се удала за другог мужа, затекла је једно пасторче, тек проходило. Она га није волела. Једном спремила била ручак да носи на њиву, кад се успавано дете пробуди и почне плакати. Како га није могла ни умирити ни са собом узети, разјарена маћеха ухвати дете обема рукама, дигне га у вис и тресне о земљу. Па оде и однесе ручак на њиву. Кад се вратила, нађе дете мртво на земљи. Дете је погребено, али ни отац нити ико није сазнао за узрок смрти детета. Она је то тајила у себи, док је страшна болест није оборила у постељу. Осећала је, да је Бог мучи због злочина над дететом. И није желела ни да оздрави нити више да живи. Молила је свештеника само да јој чита две молитве: опросну и исходну, да би ју Бог опростио греха и примио јој душу. Кад је свештеник свршио свој посао, отишао је кући. Сутрадан је позват да опоја ону исту жену.

8. О владичиној клетви

Кад је Аустрија окупирала Херцеговину, био је владика у Мостару Игњатије, Грк по народности. Иначе га је народ сматрао за светог човека. Аустријска власт смисли, да пензионисе овога Игњатија, па да на његово место доведе Леонтија Радуловића тадањег архимандрита. Игњатије је био дочуо, да се на томе ради, и да је у ту ствар умешан лично и Леонтије. Кад је дошла депутација, у којој је био и Леонтије, да саопшти Игњатију о пензионисању, Игњатије прими ту вест с пренеражењем и ћутањем. Одмах по том оде он у цркву и са свећама прокуне све оне који су издејствовали његово пензионисање. Леонтије ускоро буде рукоположен за архијереја, но једва одслужи само једну литургију и изненадно умре. А свима осталим, који су с њим радили на уклањању Игњатија, кућа је ископана.

9. О бесплодном кромпиру

Причао нам је отац Антоније, који је проживео неколико година у Америци о неком Марку Пажићу. Овај Марко, каже, никад нипошто није хтео радити недељом. Пошто се и недељом мора одржавати огањ у американским фабрикама, то се плаћају нарочити радници, да недељом остану по фабрикама на том послу. Кадгод је Марко нуђен на тај посао, он је одбијао. Упитан зашто тако чини, он је објаснио једним необичним догађајем из свога

живота у Херцеговини, тамо око Стоца, одакле је он и родом био. Дао му отац 15 круна да нађе радника, који би посадио кромпир. Узео Марко паре, па помислио: што бих ја давао ове паре другоме, кад могу и ја тај посао свршити па паре себи задржати? Па кад једне недеље није имао никаква посла, он оде на њиву и цео дан проведе у сађењу кромпира. И тако паре остану њему, а он слаже оца, да је платио раднике, и да су ови свршили посао. Кад је дошло време да се кромпир из земље вади, дође отац са свом чељади на њиву. Вреже су биле веома велике и лишће крупно, али ни у једном оцаку нису нашли ниједан кромпир. Зачуди се томе и отац; зачудише се и сви суседи. Кад је ово Марко видео, ужаснуо се, и признао оцу све. Онда је отишао он у Америку, где никад више није хтео ништа радити у недељу. И то је често објашњавао овим чудним случајем који му се догодио.

10. О наопаком раду у празник

Нека шваља Милева Д. из Београда занимала се шивењем војничких кошуља. Једном је имала много да шије, те узме да ради на дан Свете Тројице. Шила је брзо и сашила много. Кад је по празнику требала да однесе сашивени веш, погледа она, а где оно све наопако сашивено. Она се уплаши и прекрсти. Сети се, да је то због тога што је шила на велики празник. Није јој ништа друго остало него да све рашије и да поново како ваља сашије. Много се после кајала што је згрешила Богу и увек је учила друге да нипошто не раде у празник, јер ће испасти наопако.

11. О казни због рада у празнике

Прича нам архимандрит Серафим ово чега је он као калуђер Студенички био очевидац. Каже, архимандрит Теодосије много је волео економију и економски напредак манастира. Једне године позове он мобу од околног народа, да му се посеје пшеница, на сам дан светог Николе. И пшеница се посеје. Али – ниједно једино зрно није никло. Теодосије се од тога не научи ничему, него идуће године позове мобу на Илиндан да жање пшеницу. Чим је први стог био саденут, удари гром у њ и спали га на очи целе мобе. Народ се прекрсти и разбегне. И од тога Теодосије се научи, да Бог кажњава љуто оне „који знају вољу господарева а не врше је“.

12. О изборима у празнике

Зна се шта су политички избори, и с каквим су све неделима скопчани. Наш православни народ осећа да се таквим изборима у празничне дане скрнавне празници и вређа Бог. А код нас после Рата избори су као нарочито одређивани у веће православне празнике; једном на Преображење, једном на Митровдан итд.

Кад оно беху избори расписани за Томину недељу, дођоше нам два свештеника отуд од Златибора па причају, како народу није мило што су политички избори одређени за Томину недељу, једно што су то дани светли, кад се олтар не затвара а друго што је сутрадан Ђурђевдан, крсна слава многих и многих и многих.

– Ето не пазе наши на дане кад одређују изборе. Ако је избор посао, и то свеопшти важан посао, зашто се не одређује у радни дан? Народ пази и види зле последице од избора у велике празнике. На пример 1927. године избори су били одређени на православно Усековање. „Ови избори неће бити на добро“, говорило се онда у народу. И заиста није било добро. У народној скупштини пала је крв; убијени су Радићи. Народ је то довео у нераздвојну везу са скрнављењем страшног празника Усековања, који код ужичког сељачког света стоји у нарочитом поштовању. Онај дан у који падне Усековање народ код нас назива „усјечни дан“, и преко целе године у тај дан не отпочиње никакав посао; ако је понедеоник –

понедеоник је „усјечни дан” за целу годину, ако ли четвртак – четвртак је „усјечни дан”. И кад су дакле избори били на Усековање оне године, народ је са страшним предосећањем говорио: „Неће бити на добро”. И није било на добро.

13. О двојици пропалих у бунару

Пре две године о Усековању копали су два човека бунар у селу К. Био је петак пред Усековање кад су они копали у дубини. Наредили су да им се испече јагње, да једу кад изађу. Али нису живи изашли нити су јагње окусили. Други су појели јагње њима за даћу. Јер се земља осула и затрпала их. Дошла војска са много народа да их откопава, но узалуд. Један од њих одмах је угушен земљом, а други се два дана јављао жив. Људи су хтели спасти овога другога, и копајући долазили су сасвим близу до њега, али у том тренутку оспе се земља и поквари њихов посао. Распитивали смо се много о животу ове двојице несрећника. Па смо добили следеће податке. Један од њих по имену Д. био је усињен, но он нимало није поштовао свог поочима и помајку него их је грдио и мучио и тражио деобу од њих. Када се чуло да је пао у бунар, његова помајка викала је: Не вадите га: нека га земља прождере, и он је мене доста ждерао. То је и заслужио, па га је Бог казнио! За другога опет, по имену М., причају, да је био распусан, пијанац и највећи псовач и богохулитељ у целој тој околини. Он је тај што се два дана јављао као жив из бунара. Иако је био већ очигледно у чељуштима смрти, он се није сетио свештеника и покајања, него је искао ракије, која му се, наравно, није могла дотурити.

14. Како је прошао хулитељ

У септембру 1934. године радило је у Раковици у манастирском каменолому много радника посведневно. Недељом радници нису радили, нити их је инжењер на то нагонио. Но десетина њих нису марили за недељу него су решили били да и у тај Господњи дан раде. И почели су радити. Један од њих био је велики псовач и хулитељ имена Божјег. Како је куцао у камен тако је псовао највећу светињу. Наједном се одвале огромне стене и притисну све раднике. Брзо стигне помоћ. Извуку их све повређене и рањене. А кад су извукли оног хулитеља, нашли су га страшно унакажена и мртва.

15. Студеница није лудница него лечионица

Прича нам Јаков Николић, дућанџија из Осечине о следећем догађају:

Члан сам братства Православне Хришћанске Заједнице од почетка, и канцеларија братства била је у мојој кући. Мој син такође је побожан и црквен. Али моја сна никако није марила ни за веру ни за цркву. Просто је мрзела наше братство, и гунђала против нас кадгод би ми пошли у цркву на молитву. А нашу побожну браћу исмевала је и обасипала поругама. Године 1935. ја сам отишао на наш годишњи сабор у манастир Студеницу. То је било о Малој Госпојини. Кад је свршено повечерје и многи народ изашао из велике цркве, ја останем с једним другом клечећи и молећи се Богу пред светим њивотом све до зоре, док није ударило клепало за полуноћницу. Шта се у то време догодило у мојој кући, ја наравно нисам знао. Кад сам се вратио, тад сам и дознао. Нађем снају полуделу, везану и затворену.

Шта се догодило? Кад сам ја био у Студеници на молитви, моја сна седела у дућану. Уђе у дућан једна рођака, па упита моју снају: Где је бато? Тако ме она звала. на то јој моја сна подругљиво одговори: „Отишао у Студеницу – у лудницу!” Како је те речи изрекла, њој се узме разум, те почне викати, лупати, кршити све по дућану, дерати хаљине на себи и у свему лудовати. Везали су је и затворили. Одведемо је одмах у болницу у Ваљево, а из Ваљева преведемо, по савету лекара, у душевну болницу у Београд. Ту је држана два месеца. Давали

су јој неке ињекције. Но то није ништа помогло. Мој син а њен муж одлазио је сваке недеље у Београд да је обиђе, али га она није могла познати. Онда мени неко рече, да би добро било да одведем полуделу снају у манастир св. Наума. Чувши то ја помислим: она се није огрешила о свети Наум него о Студеницу, коју је назвала лудницом, те свакако пре бих требао да је водим у Студеницу. Тако и учиним. Кад смо је одвели у свету Студеницу, њој се поврати памет. И хвала Богу ено је сад здрава. И што је најглавније: сад зна за Бога.

16. О несавесним лиферантима

„Нема аир на нашите лиферанти! Не постоји оцак от битолските лиферанти”. Тако нам прича чича Митко Ивић, који је и сам дуго био у компанији лифераната.

„Лиферанти не знају за грех. А много је грешно грешити се у лиферацији за војску. Бог страшно кажњава. Овде у Битољу стајала је армија турске војске. Турци не једу свињску маст нити дозвољавају да се држе и кољу свиње. Но у једно време тешко беше набављати овнујско масло. Јеврејин неки беше тада лиферант масла. Он донесе из Србије много свињске масти. Са том машћу он мешаше по мало масла, и тако даваше војсци пуних шест месеци. Турци не знајући били су врло задовољни. А да су сазнали – оде глава Јеврејину. И ето, и тај Јеврејин пропаде: сва му кућа изумре, и нико му не оста од потомства. Други неки из Граешнице лифероваше со. Туцаше бели мермер са сољу. Једном неко купио од њега со, да даје овцама. Стави со у воду, да раствори и умеша са мекињама. Када то на дну суда остане нерастворен мермер. Он се наљути и јави Турцима. И лиферанта пошаљу на робију. И њему је кућа пропала и оцак се угасио.

Знао сам опет неке лиферанте меса. И они нису знали за грех пред Богом. Турска војска добијала је месо сваки дан осим четвртка и недеље. Они лиферанти давали су и стрвине, и биволе место волова, и цркла магариња. И ето, нигде им оцака нема.

Ја сам познавао неких 200300 лифераната. Паре су велике згрнули. Но сад гледам: нигде се њихов оцак не пуши. Море изумреше од тешких болести; море деца им излудеше; море имање им оде на бубањ. Хај, хај, да те сачува Бог од лиферантског богатства!”

Тако чича Митко. Тако сведочи искуство из живота од истока сунца до запада. Свевидеће око Божије гледа чија рука даје камен место хлеба и змију место рибе, па бије и опомиње.

17. Злочинац се сам открио

Поводом свеске „Малог мисионара”, у којој је описано како нема ништа тајно што се неће јавити, повео се разговор у друштву. Па ће нам неки брат испричати следећи случај. Тамо код нас у Хомољу нађен је један поп заклан. Истрага се свршила неуспехом. Злочинац се није нашао. У томе месту славио један сељак, и дошли му многи гости. Кад је било време ручку понуди домаћин једног госта да му пререже колач. Онда тај гост извади свој нож и узме колач да пререже. Али наједном изађе му реч из уста: „Не могу сећи колач ножем који је заклао попа; грешно је”. Остави нож у корице и да колач другоме да пререже. Његова реч дође до власти, и власт га ухапси. Он призна своје недело и буде погубљен.

18. Прст Божји у Бразилији*

У Бразилији у граду Мена-Жери догодио се недавно овакав необичан случај који је узбудио не само тај град него и сва околна села и градове.

У томе граду живео један богат произвођач – плантатор – кафе, који се одликовао суровошћу и дрскошћу. У истом том граду живи и један стари свештеник, морално строг и према себи и према другима и уз то велики молитвеник.

Једне недеље оде у цркву ћерка оног богаташа. Она је била непристојно одевена, а стари свештеник ју због тога јавно у цркви изобличи. Девојка се врати кући па плачући пожали се своме оцу. Чувши то богаташ нареди својој кћери, да идуће недеље опет оде у цркву но да се обуче још модније. Када се идуће недеље појави та девојка у цркви полунага, стари свештеник је истера из цркве.

Разбесни се због тога онај богаташ, па почне смишљати план како да се освети свештенику. И смисли да изведе читаву комедију. На име, он се направи болестан, па поручи, да му дође свештеник са светим Причешћем, да га причести. У исто време он постави два јака човека, да скривени сачекају свештеника, да га премлате кад буде изашао из куће богаташеве.

Стари свештеник не слутећи никакво зло дође са светим Даровима, и буде учтиво предусретнут од жене и ћерке богаташеве, које му покажу собу где болесник лежи и чека да се причести.

Свештеник уђе у собу, но убрзо изађе, па онда рекне домаћици и ћерки:

– Жалим, што сте доцкан послали по мене. Очигледно да Господу Богу није било угодно, да се ваш муж односно отац пре смрти исповеди и причести. Затекао сам га мртва.

Ужаснуте овим исказом, мајка и ћерка јурну у собу, па нађу богаташа где лежи мртав. Како то, кад је мало час био потпуно здрав, и као здрав легао у постељу?

Паиће у мрежу своју грешници! каже велики Псалмист. Ко другојме јаму копа, сам ће у њу пасти.

19. Уздао се у своје жуљеве а не у Бога

Кад смо пре две године били с Патријархом у Мостару причали су нам следећи случај: Некоме сељаку у близини Мостара једне године роди бостан како се само могло пожелети. Он изнесе свој бостан на пазар, и убрзо добије за њ 15.000 динара. Но у том бостану падне цена јако. Тада се онај домаћин почео жалити у неком друштву људи на јевтиноћу бостана. Рекне му на то неко из друштва: Па доста си узео за бостан до сад. Буди на томе Богу благодаран. На ове речи наљути се онај домаћин па узвикне пред свима: „Немам ја шта благодарити Богу него мојим жуљима!” При том покаже он жуљеве на рукама. Кад буде идуће године, а то бостан буде у њега ситан као песница. Тих дана он се случајно нађе са оним истим трговцем из Мостара, с којим је годину дана раније имао разговор о Богу и жуљевима. Па се почео горко јадати, како Бог ове године, вели, није дао никакав род у бостану, и како је бостан сасвим издао. Насмеши се на то онај трговац, па му одговори: „А ће су, човјече, твоји жуљеви?”

20. Насилник ударен слепилом

Битољски очни лекар, др. А. Х., испречао нам је следећи необичан случај: Доведоше ми, вели, једног дана неког слепог Турчина из Охрида. Гледам га ја: очи му отворене, и по изгледу здраве, али он ништа не види. Кад сам га упитао, како је ослепио он ми испреча, како је једном пролазио са неколико другова друмом поред цркве светог Еразма код Охрида. Видећу каурску светињу, он тргне пиштољ и опали на цркву. Пиштољ му испадне из руке, а

он остане без вида. Да није од барута, каже, јасно је из тога што никакав бол није осетио ни споља ни изнутра, само му се вид савршено изгубио. И очи му остале здраве, али без вида. Као да је неко пружио своју тајанствену руку и ишчупао из њега способност вида. – Даље прича исти тај доктор како га је излечио и лечио на разне начине, али га није могао излечити. Тај Турчин и сада је жив и – слеп.

Библија нас примерима учи

Библија нас примерима учи, да је морални закон једини истински закон Божји, друго је све законска сенка. Ко се ма и мало огреши о тај једини истински закон Божји, а не покаје се, мора да трпи и страда. Бог удари казнама ради тога да би привео покајању оне који греше и потомке и суседе њихове. Једино правим покајањем и његовим последицама (промена, обнова, препорођај) даје се сатисфакција оном неумитном моралном закону Божјем. Ево примера:

Удар Адаму. Када прародитељ рода људског сагреши, рече му Бог: с муком ћеш се од земље хранити до својега вијека; трње и коров ће ти рађати, а ти ћеш јести зеље пољско, итд. (I Мојс. 3).

Удар поквареном роду: А када се људи развратише, „и земља се поквари пред Богом, и напуни се земља безакоња... и свако тијело поквари пут свој”, пусти Бог потоп на земљу, те истреби свако живо тело на земљи, само остави праведнога Ноја и породицу његову (I Мојс. 67).

Удар Содому. Као што је познато, пусти Бог пропаст на овај покварени град, јер се у њему не нађе ни десет праведника. Само се спасе праведни Лот (I Мојс. 18, 22).

Удар Онану. Овај Онан просипаше семе, да не би рађао децу, због чега удари га Господ „те уби и њега” (I Мојс. 38, 9).

Удар Фараону и земљи мисирској. Због упорства и противљења Богу, удари Бог земљу мисирску и цара њенога са десет великих зала која су описана у Св. Писму (II Мојс. 512).

Удар Марији, сестри Мојсејевој. Она се побуни против старешинства брата својега, и би ударена губом, и би од губе „бијела као снијег” (IV Мојс. 12).

Удар Ахану, што у време рата учини пљачку, украде и сакри. Би каменован (Ис. Нов. 7).

Удар цару Саулу, што погази заповест Божју, и поче призивати духове (спиритизам). Изгуби битку, и изврши самоубиство.

Удар цару Давиду. Због његове прељубе и убиства, догоди се у његовом дому прељуба и убиство међу синовима и кћерима његовим.

Удар Михали. Ова Михала наруга се цару Давиду, мужу своме, што у свом молитвеном одушевљењу певаше и играше пред Богом. Због тога Михала би ударена бесплодношћу, те не имаше порођаја до смрти своје (II Сам. 6, 23).

Удар цару Озији. Кад се овај цар осили и погрди, он презре свештенике, олтара Божјега, па узе сам кадионицу да кади у олтару. У том тренутку изађе му губа на челу. Због тога би удаљен из града и одвојен од народа (II Дневника 26, 16).

Удар цару Валтазару. На дворској гозби нареди да се гости послужују вином из освећених судова, донетих из храма јерусалимскога. И док гости пијаху, невидљивом руком бише на дувару написане ове четири речи: Мене, Мене, Текел, Уфарсин које означаваху смртну пресуду цару. И те исте ноћи цар Валтазар би убијен (Дан. 5).

Наведосмо ово неколико примера из Старог Завета. Остављамо читаоцима, да се сами сете сличних примера из Новог Завета, као свршетак Јудин, погибао Иродова, смрт Ананије и Сапфире, итд.

VI

О виђењима и појавама из невидљивог света

Изнећемо овде само неколико примера виђења, појава и јављања из оног невидљивог света. Нека нико не помисли да је ово спиритизам. Далеко од тога! Ми осуђујемо спиритизам исто онако као и гатарство. И Библија ставља обоје у једну исту категорију. Јер спиритизам је намерно изазивање духова; заигравање са духовима из радозналости. Међутим јављање из духовног света, која долазе неочекивано и неизазвано, јесу јављања којима црква поклања озбиљну пажњу. Ми желимо да изнесемо пред наше читаоце неколике примере оваквих јављања.

1. О души једног пијанца

Сундар Синг пише о једној својој визији: „Једном видех ја у свету духова један дух који је под грижом савести трчао тамо амо као луд. Један ангел рече: Овај човек могао је у свету да се покаје и обрати Богу, али кадгод би га почела савест грести због греха, он је угушивао глас савести пићем. Потрошио је све своје имање, упропастио породицу и најзад извршио самоубиство. Сада као побеснео пас јури тамо амо мучен савешћу. Ми смо ради да му помогнемо али нас у томе спречава његова покварена природа. Сада је душа његова нага и сав духовни свет може да види његов грешни живот. Зато он и бега у таму међу духове зла, да би избегао муке које му наноси светлост”.

2. Повест о игри демона са људима

У књизи о Меланији затвореници Елецкога манастира описује се један догађај сличан ономе што се случио са светим Симеоном Столпником. Једне ноћи после дуге молитве, села Меланија на прагу своје ћелије да мало одахне. Наједном покаже јој се огњена колесница и младић у белом оделу, који јој каже: „Приђи о Богом возљубљена и прими плату за твоје трудове. Послао је Бог мене, ангела свога, да те пренесем у рајска насеља, где те очекује сестра твоја Катарина” (која је тек била умрла). Чувши вест о својој љубљеној сестри, Меланија се заборави те се не прекрсти него седне у кола, и крилати коњи полете с њом некуда. У том се Меланија прекрсти, и све одједном ишчезне, а издалека се зачује пакосан смех. Страх обузме Меланију. Она погледа око себе и види да се налази на ивици једне ћуприје близу воденице – за мало па да падне с ћуприје у реку. Од ужаса она крикну из све снаге и онесвешћена падне на ћуприју. Њен крик чују људи у воденици, истрче и нађу познату им испосницу на ћуприји ван себе. Зачуде се веома, одкуд она у то ноћно време на том месту, узму је и пренесу у манастир полумртву.

3. О смрти из послушности

У животопису светог Серафима Саровског записано је једно од страшних чудеса тога свеца, које се догодило 1932. године. Михаило Васиљевић Мантуров, велики добротвор девојачког

манастира у Дивјејеву, разболео се на смрт. У њега је била сестра монахиња Јелена. Позове отац Серафим ову Јелену, па јој рекне: „Радости моја, хоћу да ти дам једно послушање... Да ли ћеш га примити, сестро? Јелена одговори, да је она увек готова на свако послушање. „Добро онда, радости моја, продужи отац Серафим. Ето видиш ли, твој брат Михаило лежи код нас болестан, и дошло је време да он умре, међутим он је потребан мени, потребан је обитељи нашој, сиротама нашим. Ево ти дакле послушања: Умри ти, сестро, место Михаила!” Јелена одмах одговори: „Благослови, оче!” По том је Серафим дуго говорио Јелени о смрти и вечном животу. На једном се Јелена смути и викне: „Оче, ја се бојим смрти!” На то ће њој свети човек: „А зашто ми да се бојимо смрти, радосто моја? За мене и за тебе биће само вечна радост”. Чим се Јелена растала са оцем Серафимом, падне у постељу и – умре, а брат њен Михаило оздрави. Пред смрт је радосно клицала: Ево га иде, ево!... Ево и ангела! Али ко је то? Ево и две гадне наказе. То су демони! Али они су немоћни према мени; ништа ми не могу учинити”. Уочи Тројице умре Јелена. Унесу јој тело у храм. За време литургије на дан Тројице присутни су видели на лицу њеном како се три пута осмехнула у мртвачком сандуку. – Свети Серафим је доцније говорио о Јелени, да се посветила.

4. Повест о појави ангела и о помазању

Бивши старешина манастира Хиландара, покојни архимандрит Рафаило причао нам је овај необичан случај из свог живота. На годину дана, вели, пре мога одласка у Свету Гору ја сам спавао једне ноћи у соби у једном кревету са мојим зетом. Ноћу се пробудим. У том дође изнад мене један човек са крилима па се спусти на мене и својим лицем додирне моје лице. По том се диже и помаза ме нечим по челу у виду крста. Онда га наједном несташе. Ја се додирнем прстима по челу, и напипам нешто као мед на челу. И осетим неки неописано диван мирис. Мој зет се при томе догађају није пробудио. Сутрадан сви укућани који су ушли у ту собу говорили су да осећају неки изванредан мирис у њој. И мирис тај трајао је у соби неколико дана.

5. О обновљењу икона у Харбину

Прича нам владика Димитрије из Харбина: Нека госпођа Корнеј, супруга руског пуковника, подарила храму у Дому Милосрђа у Харбину две старе иконе. Једно је била икона Пресвете Богородице а друго икона светог Николе. Чувени руски уметник у Харбину Волоченко испитао обе иконе и нашао, да су старе око 200 година. Икона Богородице представљала је „Всјех скорбјашчих радост”. Лице Богоматере није се распознавало осим само у контурама. Около њеног лика с обе стране били су неки свеци. Од ових ја сам могао само наслутити лик светог Николе. Икона Богородичина стајала је на аналоњу за целивање, те је тако била позната свима православним у граду. Одједном се примети, да се икона просветљује и бива јаснија. Волоченко је ишао сваке недеље у цркву, и сваке недеље видео је икону светлију и јаснију. Најзад је икона постала сасвим јасна. Видело се лице Богоматере и 13 светаца с једне стране а 13 с друге стране њене. Сви свеци били су узнани. Међу овима био је и лик светог Антипе Пергамског, који се спомиње у Откровењу. Ово је особито обрадовало госпођу Корнеј, јер се у њиховој фамилији много поштовао и славио свети Антипа. Највише нас је зачуђивало то што се златни ореол око главе Богородичине сијао чак и испод воска, то јест кроз восак, којим је икона била покапана. Ово обновљење иконе узбудило је и обрадовало све Русе на Далеком истоку.

6. О спасоносном осећању страха од близине непријатеља

Читали смо много и слушали, како су људи осећали велики страх када им се зли дух приближавао. Но тај страх осећа непоқварен човек и од близине човека непријатеља. И то осећање страха не вара. За покојног архимандрита Амвросија из манастира Миљкова прича

се један доживљај, који је он за живота често понављао својим друговима. Кад је он, као Владимир Зиновјевич Курганов, свршио био философски факултет, ступио је у војну јункерску школу. Као таквог затекла га револуција у Русији. Он је на скуповима народа отворено говорио против комуниста, због чега је био гоњен од ових као непријатељ. Видећи себе у опасности, Курганов се на коњу упутио у једно село јужне Русије, где је живео његов ујак свештеник. После дугог јахања стигне он у ноћ ујаковој кући. Но кад је био до саме куће њега обузме такво осећање страха и жалости, да он није могао одолети. Сам себи је давао разлоге, храбрио се, и хтео је сјახати, но никако није могао. Пројахао је поред ујакове куће и отишао у друго село где је коначио. Сутрадан добије он извештај, да су большевички агенти претходне вечери вршили претрес куће његовог ујака тражећи њега, Курганова. Тако се он спасао и после избегао на Балкан.

7. О чуду Божјем на румунском чобанину

У румунском селу Магловигу догодило се чудо Божје. Новине то описују ових дана на дугачко и на широко. Чобанин Петраке Лупу, човек ожењен, и отац једног детета, чувао је туђе овце 15 година. Он је био потпуно глув и без мало нем, тако да се објашњавао више рукама но језиком. У петак по Тројицама јави му се један старац беле браде на путу и заповеди му да иде и позове народ на покајање, да не би од суше сав пропао. Чобанин се уплаши од те визије, и не учини заповеђено. Идућег петка опет му се јави исти старац на истом месту и поново му заповеди оно исто. Опет чобанин не учини. Трећег петка иста визија на истом месту. Старац му оштро припрети, да ако не учини што му је заповедио зло ће проћи. У том часу чобанин прочује и проговори. Оде одмах и јави народу у свом селу и свештенику све што му се јавило и заповедило. И одмах му буде на души лако. Тада навали свет к њему у хиљадама, и он је понављао и до данашњег дана понавља причу о визији својој. И многи који искрено верују бивају исцељени: слепи виде, и глухи чују, и неми говоре. Лекари су утврдили да су сви ти случајеви чудесног исцелења достоверни. Држава је дала попуст на железницама за возњу у село Магловит. Патријарх румунски одобрио је да се сазида црква на месту визије. Сакупљено је одмах један милион леја за ту сврху. Узбуђење је у Румунији огромно. На сто хиљада људских бића свакодневно креће се попут села Магловита да види човека Божјега.

8. О виђењу распетога на забави

Књаз Жевахов причао нам о знаменитом Н. Н. Непљујеву, великом хришћанину и друштвеном реформатору. Непљујев па мајци био је у сродству са баварском краљевском кућом Вителсбаха. Па као веома богат и млад човек није знао чему да се ода, те потражи дипломатску службу. Буде постављен при двору краља баварског у Минхену. Но једном кад се давао дворски бал, догодило се нешто Непљујеву, што је потпуно обрнуло његов карактер и ток живота. У програму те вечери била је и једна тачка: соло свирање на виолончелу. Кад је свирка почела на овом инструменту, Непљујев се био издвојио од друштва и стајао је сам уза зид, пажљиво слушајући свирку. На једном у блиставој дворани он погледа и виде на супротном зиду Распеће – крст Христов и Христа на крсту. И место музике он чује гласно јецање са крста, које је за његове уши потпуно угушивало свирку на виолончелу. Он се почео трести од страха и ужаса. Изашав из дворане којекако отишао је у свој стан. Одмах по том он је дао оставку на дипломатску службу, вратио се у Русију на своје имање и у повучености почео читати јеванђеље. Своје баснословно имање све је жртвовао на цркве и сиротињу. Нарочито се трудио на оснивању хришћанских радних братстава.

9. О славном виђењу Христа Спаситеља

Једном се јавио Христос преподобном Серафиму Саровском кад је овај као млад ђакон служио литургију са јеромонасима: Пахомијем и Јосифом. О томе је сам Серафим причао следеће: „После малог входа огласим ја убоги са царских двери: Господе, спаси благочестиве! и кад сам ораром заокружио према народу и рекао: и во вјеки вјеков, озари ме луча као од сунчане светлости. Погледао на то сијање ја сам видео Господина и Бога нашега Исуса Христа у облику Сина човечијега, блештећег небесном светлошћу и окруженог небесним силама: ангелима, архангелима, херувимима и серафимима, као неким ројем пчела, како иде на ваздуху од западних врата храма. Кад се приближио тако амвону, Господ је уздигао Своје пречисте руке, и благословио је служашче и предстојашче. Затим је ступио у Своју икону што стоји с десне стране царских двери. А ја, земља и пепео, сретајући тада Господа Исуса Христа на ваздуху, удостојио сам се нарочитог благослова од Њега. Срце се моје зарадовало, чисто и просвећено, у радости и љубави према Господу”.

Кад је ово видео, свети Серафим остао је као укопан на свом месту и није се могао маћи. Тада су му пришла два монаха и увели га у олтар. Три сата остао је он непомичан у олтару, не могући речи рећи. Само му се боја лица мењала, те је час био бео као снег а час опет румен.

10. О појави Свете Богородице

Дванаести пут јавила се света Богомајка преподобном Серафиму Саровском на Благовести 1832. године. То је било изјутра. Код стараца се десила манастирским послом старица Евдокија Ефремова у монаштву доцније назвата Евпраксија. Прозорљиви старац рекао је Евдокији мало пре појаве: „Ах, радости моја! Каква нам се радост спрема у овај празник!” Онда почну читати акатисте, кад на једном зачује се шум као кад гори шума од великог ветра. Зачује се по том појање веома умилно. Врата на келији сама се отворе, па блесак светлости, па мирис благоухани. Тада се јави Богомајка, и са њом ангели, па свети Јован Крститељ и свети Јован Богослов, па онда увенчане мученице. Варвара, Катарина, Текла, Марина, Евпраксија, Пелагија, Доротеја, Макрина, Јустина, Јулијана и Анисија. „Где смо ми? И ко је то?” питала је о. Серафима старица Евдокија. Тада Царица небесна рекне старици нека само приђе и свакога пита ко је он. И тако она је прилазила и питала, а свак је одговарао ко је. По том се повео разговор између Пресвете и старца Серафима, који је трајао 3 сата. Старац се молио Богородици за своје монахиње, а она му је одговорила: „Ја ћу тебе, љубимче мој, у свему помоћи. Подај им послушаније; ако га испуне, биће с тобом и близу мене... Ко њих увреди, тај ће бити поражен од мене; а ко им послужи ради Господа, тај ће бити помилован пред Богом. „Најзад каже Богородица старцу: Скоро ћеш, љубимче мој, бити с нама!” То се догодило на Благовести 1832. године а 2. јануара 1833. упокојио се преподобни Серафим. Старица Евдокија пак поживела је још дуго, и упокојила се 28. марта 1865. године.

11. Како се официр уверио у постојање ђавола

Опћини старац Амвросије упитао једног посетиоца, да ли он верује да постоји ђаво? Па кад је добио потврдан одговор, он исприча овај случај: „А видите, неки одбацују то веровање, и држе да ђаво није ништа друго до олицетворење наших страсти. Такве мисли убацује сам непријатељ човечанства, да би га људи одрицали те да би он слободније на њих дејствовао. Но вероватно ви сте читали у новинама, како у неким домовима бивају чудне појаве: лете предмети сами од себе, чује се лупа, и много слично. То је дејство злих духова. А ево шта се једном догодило. О покладама седели у друштву официри, и међу њима старац војни свештеник. Повео се разговор о демонима. Сви официри одрицали су постојање њихово и исмејавали то као сујеверје, преостало из средњег века. Свештеник слушао дуго, па најзад рекао: „Ви, господо, не верујете у демоне, и мислите да су то сказке. А да ли неко од вас жели, да на себи искуси како заиста демони постоје?” Јави се један постарији официр.

„Дођите к мени”, рекне му свештеник. Отишао официр кући поповој и овај му да да чита молитвеник, нарочито Пресветој Богородици – (а молитве Богородици, примети старац Амвросије, ђаво нарочито мрзи). Нареди свештеник официру да почне читати молитвеник на Чисти Понедеоник и то у закључаној соби. Официр тако и поступи. Кад је почео официр читати молитве, он осети језу као да му мрави иду уз леђа. У уторак опет читао. Тада још јаче осети језу и ужас, и још више како му мрави ису уз леђа, а коса се диже у вис. Још осети као да неко корача око њега. Трећег дана опет почео читати, но тада чује јасно идење некога по соби, по том талас јаког и хладног ветра како га удара, и наједанпут чује подругљиви и дивљи крик: „А и ти гле дошао си на молитвеник!” Официр скочи ужаснут, откључа врата, дојури свештенику и рекне му: „Сада ја верујем у демоне!” (Душеполезное чтение, 1903, II стр. 219).

12. О виђењу покојника и њиховом дејству

из мог Дневника

Једна старица у Београду прича нам о смрти свога мужа следеће: Мој покојни Љубо дуго је лежао узет у постељи. Није се могао сам маћи ни окренути. На неколико дана пред смрт он ми је говорио: Ево наше Руже! (а то је била наша ћерка која је умрла као девојка). Па онда опет: Ево и моје мајке, дошла да ме узме! Наједном почео се жалити страшно, како га хоће да удаве два црна човека. Ја сам морала седети крај њега и махати руком, да би га утишала. Једном ја изађем из његове собе. Кад се вратим, а он клечи украј кревета. Ја са страхом викнем: „Како си могао сићи сам с кревета?” А он ће ми на то рећи: „Па нисам сам; дошла наша Ружа, па ме узела и спустила!” „Та где је Ружа?” питам ја. „Та зар је не видиш, она је стално овде у соби са мном.”

13. О виђењу једног доктора

Познати београдски лекар др. Г. од младости је веровао у Бога. Када је 1915. године српска војска одступала преко Албаније к мору, одступао је и др. Г. са својим сином. У Сан Ђовани морали су седети и чекати на лађу више дана. Спавали су под једним шатором. Падале су силне кише. А војске и народа било је на обали много. Сви су живели у потпуној неизвесности, шта ће бити с њима идућег дана. Отуда сви су били мрзовољни и тужни. Једне ноћи уђе др. Г. под свој шатор веома тужан. Прекрсти се и легне на леђа, па се ухвати обема рукама за главу и рекне: „Та докле ће ово трајати, о велики Боже! И кад ћемо се ослободити?” У том тренутку према њему на платну шаторском јави се овај знак, као светлошћу по тами исписане речи: „У Септембру 1918. године”. Запрепашћен овом појавом др. Г. није могао сву ту ноћ спавати. А сутрадан је то испричао својим пријатељима, који су опет то нама саопштили.

14. О Светом Николи у Харбину

Прича нам владика Димитрије из Харбина следеће: На станици у Харбину некад су Руси ставили једну велику икону светог Николе, и она је ту стајала много година. Побожни Руси палили су свеће пред том иконом при поласку на пут или при срећном повратку с пута. На Русе угледали се и Кинези, па су и они поштовали ту икону и пред њом палили свеће. Кад су руски безбожници узели железницу у своје руке, они су наредили да се та икона са станице уклони. Међутим томе се успротиве највише Кинези говорећи: Шта вам смета тај добри старац? Он ту стоји толике године, и ми нисмо од њега видели никаква зла. Не дамо да се он дира и уклања. Безбожници се уплаше народног протеста и оставе икону на свом месту. И тако, за чудо, неких десет година та је икона стајала на станици у Харбину под влашћу руских безбожника. Свети Николо није се дао кренути. То је још већма појачало ревност и

православних Руса и нехришћанских Кинеза, да ту икону чувају и да пале свеће пред њом. После је та железница прешла у руке Јапанаца, и наравно икона је остала на свом месту до данашњег дана.

У овој 1935. години пак догодило се нешто што је још више скренуло пажњу целог Харбина на ту икону. Тамо иза Харбина има једно брдо крај реке Сунгаре. Власти су хтеле подизати тамо нешто, па је требало то брдо копати. Копало се дуго и много. Једнога дана играла се деца кинеска тамо под оним брдом где је било много откопано. Копањем брдо је било толико подривено, да је горњим делом надносило се и висило тако рећи као неки кров. Ту су се баш деца играла, кад им се на једном јави неки старац беле браде и рече им, да одмах одатле беже. Деца безвољно послушају старца плашећи се више његове појаве него чега другог. Тек што су се деца удаљила, падне оно брдо са страшним треском. Да су деца ту стајала, сва би изгинула. Кад то виде, деца јаве, да је такав и такав старац ту погинуо. Кад су радници откопали земљу, нису нашли старца. Неколико од оне деце нађу се после тога на станици, па кад погледају икону светог Николе, узвикну: Ето, то је онај старац што се нама јавио и што нас је отерао испод оног брда!

15. О појави Светог Николе на лађи

Сликар Богданов Бјелски прича нам о једном чудесном догађају. Око 300 руских избеглих официра возило се једном лађом за Цариград. Кад су били у Јадранском мору ухвати их страшна бура. Бура је била незапамћена, и сви су се већ опраштали с овим светом. На једном на лађи се појави свети Никола, достојанствен и миран, па рекне тројици официра, пред које је стао: „Не бојте се, спасени сте!” Одмах по том њега је нестало, а бура је престала. Бјелски је чуо ову причу у Дубровнику од очевидца, једног од оне тројице официра који су видели појаву свеца Божијег на лађи у време оне страшне олује.

16. О виђењу жене убице

Прича нам један пријатељ из Пожаревца о некој жени која је убила свога мужа и смишљала план како да се ослободи. Решила је да га убије. И убије га заиста на тај начин, што му је на спавању укуцала ексер у теме. Ексер је остао у глави укуцан. А жена је навукла косу на тај ексер да се не види. Сви су држали да је тај човек умро природном смрћу. Али жену је дух убијеног мучио пуних 8 година. Осим других мучења дошло је и ово: кадгод би жена узела неко јело да једе, видела је у јелу читаве праменове косе. Она је требала јело од длака увек дуго и брижљиво, само да би могла јести. Али то се понављало непрестано. Овде нам пада на памет један овакав случај: Човек убио човека. И убица је остао непронађен. Но сваке године у дан извршеног злочина убица је видео крв у тањиру, у коме му се износило јело.

17. О старици обамрлој

Прича нам неко о једној старици из Ужица, која је умрла пре 30 година. Она је била богата удовица, но велика тврдица. Одгонила је сиромаше од себе, а просјаке је ружила и није им давала ништа. Једино добро дело у њеном животу било је то што је узела неко сирото девојче, те га држала код себе у кући, и хранила га и издржавала. Наравно, то девојче није бадава јело хлеб, него је трудом посведневним и верном службом својој госпођи зарађивало свој хлеб. Но догоди се, да ова стара госпа умре. Лежала је мртва целу ноћ и сутрадан до подне. Све је било приправљено за њен погреб. На једном она се поврати. Сва је била у ужасу и дрхтала је. Причала је, да се не могу исказати оне страхоте кроз које је душа њена за то време прошла. „И да ми, каже, није било овог детета, ја не бих могла издржати гледање оних страхота. Али добро које сам учинила овој сиротици, то ме је спасло. Кам да сам знала да више добра чиним”. Она је причала о неком старом проти Ужичком, како у оном свету

живи у великом добру и великој светлости и радости. Говорила је, како ништа веће не би могла пожелети него бити у оном свету заједно са оним покојним старим протом. Још је рекла, да јој је казано, како ће умрети на Велики Петак. Кад је дошао први наредни Велики Петак, она се обуче у најбоље одело: либаде, тепелук, и остало старинско рухо, како се у то време носило. Но не умре те године на Велики Петак. Идуће године опет се тако била спремила за смрт на Велики Петак, али и тада не умре. Умрла је тек седме године на Велики Петак. За све ово време до смрти она је раздавала своју имовину и делила милостињу на све стране. И много се молила Богу. Седме године на Велики Петак она се обукла и позвала после подне своје комшинице и познанице, говорећи да ће умрети тога дана. Но како је она говорила тако сваке године, то су јој се жене гошће смејале тврдећи да она неће умрети. Но она умре тога дана.

18. Како је смртници јављено из оног света кад ће умрети

Прича нам старица Ленка Ј. о смрти њене сестре Љубице. Кад је Љубица тешко била болесна, сродници њени бдили су око ње дан и ноћ. Па уморени од бдења позвали су Ленку да проведе једну ноћ код болеснице. Сваког часа очекивала се смрт Љубичина. Те ноћи са Ленком је при болесници била и Цаја сестра Љубичина. Љубица је почела говорити: „Ево мога брата Мике” (а овај Мика је као официр погинуо у време погибије Краља Александра Обреновића). „Дај ми, Мико, воде да пијем!” Присутне жене нису никога виделе, али после оних речи виделе су како Љубица испружа уста и као да пије воду. После тога Љубица је почела разговарати са својом умрлом мајком. И од ње је тражила воду да пије, и после као да је пила мљескала је устима слично човеку кад се напије воде. После тога болесница је напрегнуто слушала шта јој њена мајка говори. Па је одједном узвикнула: „Ах, много је то, мајко моја, много! Зар цео месец? Та то је страшно дуго и много!” Онда је окренула главу на другу страну и заћутала. Кад су је Цаја и Ленка упитале, с ким то и шта то говори, болесница је одговорила: „То је моја мајка што је говорила са мном. Казала ми је, да се морам овако мучити још цео месец дана. Замислите, ах, још цели месец!” То је било уочи Аранђеловдана. Тачно на дан светог Николе, дакле после месец дана, Љубица је предала Богу своју душу.

19. Повест о умирућем грофу

Прича нам игуманија из Хопова о покојној игуманији Катарини и о њеној утанченој духовности. Она је била из грофовске куће. Племићка по крви и по духу. Знала се добро с руским филозофом Соловјевим. Најчешће је говорила о животу после смрти, и очекивала је смрт са радошћу. Катарина је имала рођеног брата, грофа Андрију Ефимовског, кога је безгранично волела. Но тај њен брат није имао веру. То је сестру страшно жалостило и бринуло. Она се трудила да му докаже, давала му књиге – али све узалуд. Гроф Андрија као избеглица после револуције у Русији дошао је својој сестри у Хопово. Ту је и умро, после смрти Катаринине. Али пред смрт се мучио и викао из гласа. Викао је против неких мрачних прилика, које су га нападале са свих страна. Дању и ноћу дежурале су калуђерице у његовој соби, и крсним знамењем и молитвама одгониле мрачне силе од смртника. У трепету и ужасу испустио је најзад душу своју.

Прича нам прота С. Гужвић из Тополе: Живео је у Тополи неки Св. М. Он се школовао у Паризу, но као Карађорђевац у оно време, кад су Обреновићи владали, није могао добити никакву државну службу. Тако он остане у Тополи, где је живео у својој кући. Тај човек изгубио је био у Паризу веру у Бога, те ништа није веровао, још је и јавно пред људима ругао се вери Божјој свуда и на сваком месту. Али се разболи и падне на самртничку постељу. Тада он призва проту Ђорђа Ђорђевића, па му се исповеди и рече: Јавља ми се неко непрестано и наређује ми: исповеди се и покај се, иначе нећеш моћи ни умрети ни живети. Онда га прота Ђорђе исповеди и причести, после чега он лако испусти душу.

21. О горкој смрти жене грешнице

Прича нам једна сељанка из Ваљева о смрти њене комшинице. Кућа Живановића богата је и пред светом угледна. Но нико у њој није хтео знати за Бога ни за душу. Нити су у цркву ходили ни посте држали ни милостињу делили. Ових дана умрла је у тој кући жена А. Њена смрт је за причу, као што је и њен сав живот био за причу. Као млада она је јурила за многим мушкарцима. Живела је и са својим девером, који се после због ње убио. Са својим мужем није говорила пуне четири године. Сама је причала, како је гњавила и тровала децу у себи, да не би рађала. Муж јој умре на Велики Понедеоник ове године. Она му није хтела прићи у болести, иако сам јој говорила и ја и многи други, да би требала да оде умирућем мужу и с њим се опрости. На самртној постељи муж је прокуне: Да Бога да се у ранама распала! И заиста одмах по смрти мужа А. се разболи. Отворе јој се ране од појаса па све до стопала. Гледала сам је сву у гноју. Четири жене дизале су је и спуштале и чистиле. Никако није могла собом владати. Ударала је рукама око себе по ваздуху и викала: Одлазите! Идите! Та гоните ову децу од мене!

– Какву децу? питамо ми. Ми не видимо никакву децу. Али она је непрестано викала: Гоните их! Како их не видите? Ево их око мене и пужу се уза ме. – А то су она деца коју је она у себи гњечила и тровала. Ја сам јој више пута говорила: Позови, сестро, свештеника, па се исповеди и причести. Али се њој то није никако дало. Најзад је усаветујем и она позове свештеника. Но кад јој свештеник дође, њој се завеже језик, те му ништа није могла исказати. И тако после дуге и тешке болести, сва у ранама и смраду, једва испусти своју душу, јадна моја комшиница А.! И цело се наше село стресе од ужаса. И само се о њој сада говори.

22. Повест о београдској грешници

Из мог Дневника

Прича нам данас један свештеник београдски необичан догађај са једном развратном уличном женом у Београду. Једнога дана пред вече пошетала она по улицама својим скверним занатом. Кад је пролазила поред једне баште види она неког човека, како се веша. Везао конопац за грану дрвета и на једном намакнуо себи око врата. Жена хитро скочи преко ограде, извуче свој мали нож из џепа и пресече конопац, те човек падне на земљу већ онесвешћен. Она га трљала док није дошао к свести. Тада јој рече самоубица: „Зашто си то учинила? Ја не могу да живим. Немам нигде ништа. Због немаштине хтео сам свршити са овим чемерним животом”. Жена извади све што је имала код себе новаца и да му, обећавши да ће га она и даље помагати док он не нађе рада. И продужи та жена свој непристојни посао, и део зараде од тог посла носила је оном сиромашу и давала на издржавање. Но после шест недеља падне жена у постељу тешко болесна. Позову јој свештеника. У присуству свештеника она је, већ на умору, почела говорити: „О анђели Божји, зашто сте мени дошли? Зар ви не знате, како сам ја прљава и грешна жена?” Мало по том опет узвикне: „О Господе Христе, зар си и Ти дошао к мени грешници? Чиме сам ја то заслужила? Зар само тиме што сам оног јадног бедника спасла од смрти? Авај мени недостојној! О како је велика милост Божја!” И то говорећи она испусти душу, и лице се њено засија као свећом осветљено. – Ето шта значи спасти душу једног човека. Ето како једно дело милости према ближњем покрива многе грехе!

23. Повест о оживелом мртвацу

Причао нам владика шабачки Михаил о једном чудесном догађају за време док је он био старешина манастира Враћевшнице. У то време старешовао је у Драчи игуман Филотеј. Овај игуман буде једног дана позват у селу Грбицу да опоја неког мртваца. Кад је опело свршено,

допрате мртваца до гробља и спусте у гроб. Но на једном мртвац подигне поклопац. Народ се у страху разбегне. Остане сам калуђер. Овај присебно помогне оживелом мртвацу да устане. – Шта то чините са мном? упита човек. – Па ти си још јуче умро, рекне му калуђер. – Ево сад сам опет жив. И био сам стално жив у ономе свету; нисам смрти ни окусио. После тога тај човек живео је још 15 година. Све то време провео је у ћутању и молитви. Кад би навалили на њ да нешто каже, он је уздишући говорио: Хвала Богу на милости Његовој, али боље ми беше на ономе свету.

24. О видовитости самртника

Причала нам је старица Ленка Јанић о једном необичном случају видовитости њенога пок. сина Таса. Таса је умро пре три године. Уочи дана смрти он је почео викати: „Јадни Љубиша! Ено, мајко, Љубиша посече руку. Ено га како крв зауставља. Ено га завезује руку марамом. Донеси, мајко, столицу да седне Љубиша; сад ће он доћи!” А тај Љубиша је помоћник у једној трговини у Кнез Михаиловој улици, и друг Тасин. Онда мој син Мика, прича Ленка, брзо телефонира и зове Љубишу. Љубиша дође заиста са завијеном руком, и исприча нам како се мало час посекао пакујући неку хартију. Овај случај видовитости једног болесника све нас је запрепастио. Сутрадан ујутру Таса је предао Богу душу.

25. Необичан доживљај бугарског учитеља

Кад смо били у Софији 1933. године, много се говорило о необичном доживљају једног бугарског учитеља, Барамова. Овај човек био је познат као велики безбожник. Но догоди се да му се жена разболи, и болест њена продужи се. Заморен од брига Барамов оде из Софије у једно село у госте неком свом другу. Једне ноћи у зору кад је он спавао сам у својој соби, затресе се његов кревет тако силно, да он скочи из постеље, па помисливши да је земљотрес потрчи те пробуди домаћина и све укућане. „Земљотрес, земљотрес!” викао је он. Сви се зачуде томе, јер нико није осетио ни најмањи потрес. Међутим, учитељ је уверавао, да је он осетио веома јак земљотрес, од кога се потресао па чак и покренуо његов кревет. Кад оду у његову собу, нађу заиста да је кревет помакнут са свога места. То је било у 4 сата изјутра. У 6 сати стигне вест Барамову, да му је жена умрла у 4 сата тог истог јутра. Од тог времена Барамов постане веома побожан.

Примери из Библије

Пророка Исаије виђење Господа. „Године које умрије цар Озија видјаш Господа гдје сједи на пријестолу високу и узвишену, и skut му испуњаваше цркву. Серафими стајаху око њега, сваки имаше шест крила... и викаху: Свети, Свети, Свети је Господ над војскама. И рекох: јаох мени! Погибох, јер сам човјек нечистијех усана а цара Господа видјех својим очима” (Иса, 6, 1).

Пророка Језекила виђење славе Божије (види Јез. 1, 4; 10, 1).

Пророка Данила виђење будућности у симболичним сликама (Дан. гл. 7, гл. 8 и гл. 10).

Тајанствена рука у двору цара Валтазара написала је на дувару три речи: *Мене, Текел, Уфарсин*. Ове речи нико није умео прочитати и протумачити осим пророка Данила, који прочита и рече цару: Твоје царовање бројено је и избројено; на мерилима си мерен и измерен, и нашао си се лак; царство твоје узима се од тебе и даје другом. Исте ноћи би убијен Валтазар цар а Дарије преузе царство. А то би све због тога што Валтазар у пијанству

нареди те се донеше чаше, опљачкане из храма јерусалимског, и даде гостима да пију из њих. Тада се јави она тајанствена рука и написа оне три речи на дувару. (Дан. 5, 1).

Вођење војске небеске. Када војска Сирска опколи град где живљаше пророк Јелисеј, уплаши се момак Јелисејев и викну: „Јаох, шта ћемо сад?” А пророк му рече: „Не бој се, више је нашијех него њиховијех”. И помоли се Јелисеј Богу говорећи: „Госпoде, отвори му очи да види.” И Господ отвори очи момку, те видје, а то гора пуна коња и кола огњених око Јелисеја (II Цар. 6, 1517).

Појава Духа Светога. У виду огњених језика на апостолима (Дела Ап. 2, 1).

Појава демона. Сатана се јавио дејством својим на праведном Јову. – Зли дух нападао Саула. – Сатана кушао Спаситеља у пустињи. – „Даде ми се ангел сатане да ми чини пакости”, говори за себе апостол Павле. – Зли духови ступили у разговор са Христом и молили га да их не изгони из људи.

Виђење апостола Павла. Видео силну светлост усред дана и чуо глас Христов из светлости (Дела Ап. 9, 1). – Доцније био узнет у Рај, до трећег неба, и чуо „неисказане ријечи којијех човјеку није слободно говорити” (II Кор. 12, 3).

Виђење св. Јована Богослова. Књига Откривења, завршна књига Библије, и не садржи управо ништа друго до величанствена и страшна виђења онога света и судбоносне догађаје у човечанству до краја времена.

Из наведених примера, како ових старих тако и оних нових и најновијих, јасно је да река чудесних догађаја у свету, јављена на почетку стварања, никако нити се смањује нити пресушује, но бујно тече коритом времена и плави сваку генерацију људску. Не може јој се одолети. Нити се икако може појмити и објаснити без признања Бога и још једног света Божјега, света духовнога. Тај свет духовни за нас је стварност непобитна као што је дејство његово на овај видљиви свет очигледно и непрекидно.

Ово сазнање и убеђење испуњава срца наша неописивом радошћу. Па свесни да је Творац и Отац наш небески близу свакога од нас, и да нас Он прати Својим погледом и стварањем, ми радосно кличемо:

*Емануил!
С нама је Бог!*